

museum
Beelden
aan

Zee

Jaarverslag

2019

museum Beelden aan Zee

Harteveltstraat 1
2586 EL Den Haag
+31 (0)70 358 58 57
www.beeldenaanzee.nl

Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

Directieverslag	04
Memorabele data	08
Bedrijfsvoering	
Bestuur & Staf	10
Vrijwilligers	12
Vrijwilligersorganisatie	14
Winkel, café en verhuur	16
Artistiek bedrijf	
Aanwinsten	18
Uitgaande bruiklenen	22
Tentoonstellingen	26
Museumpublicaties	28
Publieksbegeleiding	30
Sculptuur Instituut	34
Externe functies	38
Development	
In de pers	44
Instagram	54
Sponsors	56
Financiën	58

Directieverslag

Jan Teeuwisse

‘Het vijftientwintigjarige Beelden aan Zee staat op de kaart, nationaal en internationaal, en gelukkig is er nog steeds nieuw publiek aan te boren.’

Op 9 september 2019 was het vijftientwintig jaar geleden dat koningin Beatrix museum Beelden aan Zee officieel opende. De viering van het zilveren jubileum werd in eerste instantie met het publiek gevierd en wel door het een luisterrijk tentoonstellingsprogramma voor te schotelen. Ons mooiste verjaardagscadeau werd het bezoekersaantal. Maar liefst ruim 132.000 bezoekers passeerden in 2019 onze drempel, het absolute en waarschijnlijk niet zo snel te breken record in een kwart eeuw Beelden aan Zee. Tussen 1994 en 2002 cirkelde dat aantal rond de 50.000. In het volgende decennium werd de lat verhoogd naar 75.000 en sinds 2016 – met *Picasso aan Zee* als directe aanstichter – kwam voor het eerst de gedroomde 100.000 in zicht, een getal dat ooit is voorspeld door museumstichter Theo Scholten die toen nog alleen stond in zijn overtuiging. Het vijftientwintigjarige Beelden aan Zee staat op de kaart, nationaal en internationaal, en gelukkig is er nog steeds nieuw publiek aan te boren.

Het feestjaar ontplooidde een programma een zilveren verjaardag waardig. De drie tentoonstellingen in de Grote zaal waren kunsthistorisch (Carel Visser), spectaculair (Plensa) of van iconische (Niki de Saint-Phalle) waarde. Plensa trok meer publiek dan verwacht maar Niki overtrof de stoutste verwachtingen, met dagen van meer dan 1000 bezoekers. Daarnaast was er ook een actief en divers programma in de andere, kleinere expositieruimten van het museum. Een inclusief en soms experimenteel aanbod met aandacht voor jong talent (Lisa Sebestikova, Quentley Barbara, Maura Biava, Itamar Gilboa), de mid-career (Adriaan Rees, Jan Maarten Voskuil), een oeuvre in retrospectief (Klaas Gubbels), etnografische beeldhouwkunst (Eenens Collection) en natuurlijk ook de eigen collectie (*VoorBeelden* op de terrassen; de Rembrandtpenningen van Piet Esser in de Quistvitrine).

De opsomming alleen doet al duizelen. Een programma – bovendien – dat was voorzien van een rijkgeschakeerd educatieprogramma, films en documentaires, catalogi, hand-outs, drie *BAZ Magazines*, enz. De openingen werden goed bezocht, met sprekers als Carel Blotkamp en Rudi Fuchs, Peter Struycken en Niki's kleindochter Bloum Cardenas. En ook in 2019 ontvingen we verschillende museumcollega's uit het buitenland (o.a. Henry Moore Foundation, Paris Musées, Musée Bourdelle) en mochten we bijzondere gasten als Maarten Biesheuvel en Jan Siebelink begroeten.

De eigen collectie werd aanzienlijk verrijkt. Kunsthistoricus Richard Bionda schonk een groot aantal werken van gereputeerde modernisten als David van de Kop en Cornelius Rogge. Dankzij de verzamelaars Anno Lampe en Lex Plompen kwamen kunstenaars als Adam Colton, Klaas Kloosterboer en Herman Makkink voor het eerst binnen onze eigen collectie. Beeldhouwer Francesca Zijlstra schonk een grote collectie penningen van eigen hand en via de Vereniging Rembrandt werd een fraaie tors door Eja Siepman van den Berg uit een nalatenschap verworven. Ondanks dit grote aanbod kocht het museum ook zelf aan zoals een reliëf van de jonge kunstenaar – en prospect – Tim Mathijssen.

Het vrijwilligerscorps – onze Partners – bleef in aantal op peil. Nieuwe Partners worden na een korte introductiecursus vrijwel direct ingezet, zij het nauw begeleid door de Primus van dienst. Dit 'leren in de praktijk' werkt naar tevredenheid. Inhoudelijk werden de Partners bijgeschoold door het lezingenprogramma van de BAZ Academy. De jaarlijkse Diësviering bracht ons per boot naar Schiedam, gevolgd door een ontvangst in het Stedelijk Museum aldaar en een diner in de Grote zaal van Beelden aan Zee met optredens van onder anderen de bekende zangeres Francis van Broekhuizen. Als

geschenk ontvingen alle genodigden een speciaal voor de gelegenheid vervaardigd grafisch werk van Auke de Vries. De betaalde staf kende enkele wijzigingen. Na vijftien jaar vertrok conservator Alessandra Laitempergher die als grondlegger van het educatieprogramma en hoofd van het tentoonstellingsbedrijf een belangrijk aandeel heeft gehad in het succes van het huidige museum. De vacature werd ingevuld door de kunsthistoricus Joost Bergman, eerder verantwoordelijk voor de tentoonstelling over Johan Creten en in 2019 de man achter Niki de Saint Phalle. Bij Development vertrok Frédérique Brinkerink die enkele jaren met energie en verve de marketing heeft uitgevoerd. Dankzij de aanstelling van Rolien van der Harten als hoofd Retail maakte de winkel een professionele slag en kreeg de omzet een flinke boost. Ook het café beleefde gouden tijden, mede dankzij de inzet van professionele krachten die bij grote drukte worden ingehuurd en onze vrijwilligers dan een hart onder de riem steken. Vergaande gesprekken met verschillende partijen werden er gevoerd over de eventuele uitbesteding van het café. De verhuur van de locatie ten behoeve van recepties, conferenties en andere bijeenkomsten bleef redelijk op peil maar kende ook veel annuleringen. Het museum bevindt zich daar in een sterk concurrerende markt en ons gebouw vol kostbare kunstwerken heeft zijn beperkingen én prijs. Vermeldenswaard zijn het seminar voor CEO's dat Allen & Overy in samenwerking met ING in de Grote zaal organiseerde en een galadiner van alle militair attachés uit de internationale Haagse diplomatie, een bijeenkomst die niet misstaan zou hebben in de film *Sissi, Die Junge Kaiserin*. Jur Ringers werd aangesteld als huismeester en met hem kwam het gebouw in solide handen. Gecoördineerd door adviseur Joost Bomhoff werd de jarenlange lekkage van de bibliotheek aangepakt en het complete Panoramaterras van nieuw plaveisel en een deugdelijke afvoer voorzien. De vermelding van Beelden aan Zee op enkele cruciale verkeersborden langs rijkswegen was het resultaat van een lang proces van duwen en trekken waarin Bedrijfsvoering op de ondersteuning van penningmeester Isaac Kalisvaart mocht rekenen. In overleg met architect Wim Quist maakte Mels Crouwel (BNTHMCRWL Architects) een ontwerp voor de verbouwing en uitbreiding van het voorste gedeelte van het gebouw. Na 25 jaar en met de huidige bezoekersaantallen zijn faciliteiten als entree, winkel en café aan herziening toe, terwijl ook de duurzaamheid aandacht verdient. Gedurende het jaar werd in een werkgroep onder leiding van Isaac Kalisvaart naar een

definitief ontwerp toegewerkt dat in 2020 zijn beslag zal krijgen. Een voorlopig ontwerp werd ingediend in de competitie die de BankGiro Loterij jaarlijks uitschrijft ter besteding van de opbrengst uit de twee extra trekkingen.

Voor een 100% particulier, niet structureel door een overheid gesubsidieerd museum zijn de inkomsten uit het publieksbezoek cruciaal. In die zin is de individuele betalende bezoeker onze hoofdsponsor, zeker wanneer deze ook nog onze winkel en café aandoet. Houders van de Museumkaart blijven ons publiek goeddeels uitmaken (65%) maar de VIP-kaart van de BankGiro Loterij stijgt met stip en creëert bovendien nieuw museumpubliek. Omdat de officiële werfteams niet beschikbaar waren, ondernam het museum zelf actie om binnen het eigen

Koningin Beatrix met Theo en Lida Scholten tijdens de opening op 11 september 1994

netwerk loten ten bate van ons geormerkt te krijgen. Dankzij een speciale tv-actie kreeg dit streven nog een extra impuls die zich op de langere termijn moet gaan bewijzen. Beelden aan Zee is sinds 2008 partner van de BankGiro Loterij en deze verbintenis is een enorme stimulans geweest voor het uitbouwen van het museum tot wat het nu is. Andere sponsors die het programma van 2019 mede mogelijk hebben gemaakt waren onder

anderen AEGON, Prins Bernhard Cultuurfonds, Turing Foundation, VSB Fonds, BNG Fonds, Gemeente Den Haag, Stichting Retourschip, BorzoGallery, The Mayor Gallery, Grand Hotel Amrâth Kurhaus, BKS Parking, Provast, Stichting Tuinen van Verwondering, Stichting Stokroos, Stichting Charlotte van Pallandt Prijs en natuurlijk onze eigen piramide van geefkringen: Board of Trustees, Vormidable Patronen, de Sculpture Club (private & corporate), Vrienden en Gouden Vrienden van Beelden aan Zee. Een nieuwe loot aan deze stam is het LIDA Fonds, genoemd naar museumstichter Lida Scholten – Miltenburg, geïnitieerd door bestuurslid Karin Doeksen ter structurele ondersteuning van het blockbuster-programma en opgericht op 4 oktober 2019, aan de vooravond van de opening van Niki de Saint-Phalle. De ledenaantallen van onze geefkringen bleven redelijk stabiel. De Board of Trustees ging in 2019 niet ver van huis. Ze werd ontvangen op

de stand van AON op de TEFAF en bezocht aansluitend de tentoonstelling van Peter Struycken en de beeldentuin van Buitenplaats Kasteel Wijlre en de abdij te Mamelis van architect Dom Hans van der Laan. Gezamenlijk met de Sculpture Club waren er ontvangsten voor de Board in Parts Project, Den Haag (tent. Paul Neagu), het Joods Historisch Museum in Amsterdam (tent. Uri Katzenstein) en Buitenplaats Doornburgh (tent. Masha Trebukova). De Sculpture Club kende naast de inhoudelijke ontvangsten per tentoonstelling voor de tweede keer op rij het Midzomernachtfeest en de Vijfde Bruikleeneveiling die wederom door veilingmeester Arno Verkade tot een mooi resultaat werd gehamerd. Voor de Vrienden werden per tentoonstelling speciale rondleidingen georganiseerd.

De aandacht in de pers was uitstekend. Alle grote tentoonstellingen kregen wel een recensie in een van de kranten die ertoe doen. Twee van de drie Grotezaal-tentoonstellingen werden verkozen voor het tv-programma *Nu te Zien*, met de museumdirecteuren

Bart Rutten en Cathelijne Broers als presentatoren. De betaalde reclame die via prachtige filmpjes van fotograaf/filmer Gerrit Schreurs in de STER Cultuurspot werden geadverteerd, is kostbaar maar heeft een enorm bereik.

Staf en Partners verdienen een groot compliment voor het bedenken, organiseren en uitbaten van het intensieve en glansvolle programma van een uiterst succesvol 2019. Daarbij wisten wij ons gesteund door het Algemeen Bestuur dat in 2019 viermaal bijeenkwam waarvan eenmaal in het nieuwe kantoor van de BankGiro Loterij in Amsterdam, gevolgd door een bezoek aan de kunstcollectie van AKZO.

Ten slotte. Beelden aan Zee is in de afgelopen jaren in een flow terechtgekomen die zich het beste vertaalt in mooie bezoekersaantallen en het schrijven van zwarte cijfers. De eerste twee maanden van 2020 bevestigden die tendens met bijna 40.000 bezoekers. En toen kwam de corona-crisis en ging het museum dicht. Dat betekende drie maanden geen publieksinkomsten voor een museum dat daarvan grotendeels afhankelijk is. Bij de heropening op 1 juni jl. – met een verruimd museum vol bewegwijzering en gelflesjes – waren onze verwachtingen hooggespannen

maar wat bleek: het oudere publiek keek de kat uit de boom en de jongeren togen liever naar het park. Na de maandenlange quarantaine behoorde het museum kennelijk niet tot de eerste behoeften. Heel langzaam neemt de interesse nu weer toe, de angst om met het openbaar vervoer te reizen af. Daarbij: er zijn tijdelijke regelingen waarop ook Beelden aan Zee een beroep doet, onze donateurs en sponsors zijn solidair en door te schuiven in het programma trachten

we de schade zoveel mogelijk te beperken. Desalniettemin lijken rode cijfers voor 2020 onontkoombaar bij het te verwachten omzetverlies van 50%, een percentage dat overigens per heden (medio juli) nog niet is gehaald. Alle hoop is erop gericht dat we in 2021 de oude draad weer kunnen oppakken want de afgelopen 25 jaar heeft geleerd dat een bezoekersaantal van 100.000 voorwaardelijk is voor een actief en gezond Beelden aan Zee. Bestuur, staf en Partners zijn tot het uiterste gemotiveerd om Beelden aan Zee naar de volgende 25 jaar te loodsen.

Jan Teeuwisse, 1 augustus 2020

‘Staf en Partners verdienen een groot compliment voor het bedenken, organiseren en uitbaten van het intensieve en glansvolle programma van een uiterst succesvol 2019’

Memorable data

11/1

Lisa Sebestikova wint Stokroos Stipendium/Charlotte van Pallandt Prijs 2019

20/1

Bezoek Board of Trustees & Sculpture Club aan tent. Paul Neagu, Parts Project, Den Haag

21/1

Nieuwjaarsreceptie

22/1

Bezoek sculptuurhistoricus Elisabeth Lebon, Parijs

25/1

Bezoek wethouder Robert van Asten

12/2

Goed Geld Gala BankGiro Loterij: ontvangst van de jaarlijkse cheque

13/2

Ontvangst Board of Trustees & Sculpture Club aan *Uri Katzenstein*, Joods Historisch Museum, Amsterdam, o.l.v. Ronit Eden

17/2

Bezoek Board of Trustees & Sculpture Club aan *Cathedral. Masha Trebukova*, Buitenplaats Doornburgh, Maarssen, o.l.v. de kunstenaar

28/2

Stag Party met Nederlandse museumcollega's, bij het gouden Hert van Zadkine

3/3

Finissage *Zadkine aan Zee*

15/3

Openstelling *Maura Biava. Form Informed* (Quist Vitrine)

17/3

Opening *Carel Visser. Genesis* door Emma van Proosdij, Carel Blotkamp, Peter Struycken, André Kruysen en Koos Flinterman

22/3

Reis Board of Trustees (TEFAF ontvangst AON, Mamelis, Hedgehouse o.l.v. Brigitte Bloksma; t/m 24/3)

25/3

BAZ-Academy: Carel Visser door Emma van Proosdij

15/4

Opstelling twee eeuwenoude Aziatische beelden uit de Ger Eenens Collection

15/4

Allen & Overy and ING Seminar

25/4

Ontvangst Board of Trustees & Sculpture Club bij Lisse Art Museum, o.l.v. Itamar Gilboa

29/4

Opname tv-programma *Nu te Zien* met Bart Rutten als presentator

12/5

Openstelling *Alle Rembrandts aan Zee* (Quist Vitrine)

20/5

BAZ Academy: Jaume Plensa door Jan Teeuwisse

10/6

Finissage *Carel Visser. Genesis*

21/6

VIP opening & Midzomernachtfeest *Jaume Plensa. Do not touch, caress!*

22/6

Publieksopening *Jaume Plensa. Do not touch, caress!*

28/6

Ontvangst door Roemeense ambassadeur

1/7

BAZ Academy: Rembrandt aan Zee door Han van Hagen

4/7

Brainstorm BAZisten over het te stichten LIDA Fonds

11/7

Bezoek groep Amerikaanse verzamelaars en museumcollega's (Artigo Tours)

1/8

Museumstichter Lida Scholten-Miltenburg werd 97 jaar geleden geboren

24/8

UITmarkt Amsterdam (t/m 25/8)

1/9

Artist Talk met Itamar Gilboa

2/9

Diësviering: boottocht, Stedelijk Museum Schiedam, feestelijk diner in BAZ

6/9

Opening *Klaas Gubbels. Eindelijk weer aan zee* door Rudi Fuchs en Jan Houwert

8/9

UITmarkt Den Haag

9/9

BAZ Academy: Niki de Saint-Phalle door Joost Bergman

Met de klok mee: kijkdag voorafgaand aan de bruikleeneveiling, verwelcoming van de 100.000ste bezoeker, performance door Jet van Dijk en Machiel Visser tijdens de bruikleeneveiling, welkom door Jan Teeuwisse op het Midzomernachtfeest

27/9

Opening *Lisa Sebestikova. Forming Fluidity* door Leila de Vos van Steenwijk en Hans van Bentem

4/10

Oprichting LIDA Fonds

6/10

Opening *Niki de Saint-Phalle aan Zee* door Bloum Cardenas en Joost Bergman

7/10

Opname tv-programma *Koffietijd in Niki de Saint Phalle aan Zee*

8/10

Jaarvergadering Board of Trustees, Catharijneconvent, Atelier Manenburg, Utrecht

11/10

Opname van radioprogramma *Opium in Niki de Saint Phalle aan Zee*

14/10

Ontvangst Reünisten Beelden aan Zee

15/10

Galadiner van de verenigde militaire attachées in Nederland

28/10

Opname tv-programma *Nu te Zien* met Cathalijne Broers als presentator

3/11

Mirelle Nunes geeft lezing over Klaas Gubbels

4/11

Man van Taal geeft lezing over Niki

18/11

Bezoek collega's Stedelijk Museum Schiedam

20/11

Bezoek collega's Musée Bourdelle, Parijs

24/11

Man van Taal geeft lezing over Niki

27/11

Bezoek collega's Henry Moore Foundation, Perry Green

28/11

5e Bruikleeneveiling, o.l.v. veilingmeester Arno Verkade

10/12

Ontvangst van alle stakeholders t.g.v. 25 jaar BAZ

15/12

Opening *Adriaan Rees. Witboek* door Trustee Cees Hendrikse

29/12

Klaas Gubbels signeert zijn catalogus; Man van Taal geeft lezing over Niki

Bestuur in 2018 v.l.n.r. Caroline Wynaendts-André de la Porte, Maarten Steemers, Lida Scholten, Thea Scholten, Anthony Ruys, Walter Remmerswaal, Karin Doeksen, Egbert Scholten en Isaac Kalisvaart. Ontbreekt Piet Scholten

Staf v.l.n.r. Nina van Dijk, Jurjen Ringers, Rollen van der Harten, Jadviga Pol, Casper Doolgaard, Leon Perlot, Joost Bergman, Elin Baarda, Jan Teeuwisse, Marlies Nijkamp, Emma van Proosdij, Dick van Broekhuizen, Jacquellien van Schaik. Ontbreekt: Marie-anne Lodder

BEDRIJFSVOERING

Bestuur & Staf

Bestuur

A.W.M. Scholten – Miltenburg, erelid
 Drs. K. Doeksen – Kleykamp
 Ir. I.M. Kalisvaart, penningmeester
 Mr. W.F.M. Remmerswaal
 Mr. A. Ruys, voorzitter
 Dr. P.C. Scholten
 E. Scholten
 Drs. C. Wynaendts – André de la Porte

Directeur

Prof. dr. J.B.J. Teeuwisse

Artistiek Bedrijf

Drs. E. van Proosdij, hoofd
 Drs. J. Bergman, conservator
 Drs. B.J.M. van Broekhuizen, conservator
 A. Heerdink, stagiair
 Drs. R. Hompe, onderzoeker (tot 1 apr 2019)
 Drs. A. Laitempergher, conservator (tot 1 jan 2020)
 Drs. M. Nijkamp, publieksbegeleiding
 L. Perlot, techniek

Bedrijfsvoering

J. van Schaik – Bakker, hoofd
 C. Doolgaard, facilitair medewerker (tot 1 dec 2019)
 M. Findik, stagiaire (vanaf 9 sep 2019)
 K. Kuijper, administrateur (tot 1 jan 2020)
 Drs. M.A. Lodder, floor & event management
 J. Ringers, onderhoudsmedewerker (vanaf 1 okt 2019)
 Drs. J.J. Stapel, controller
 F. Sursock, relatiebeheer
 R. Vonk, administrateur
 G. de Vos van Steenwijk, facilitair medewerker
 J. van Zijverden, floor & event management (tot 1 jun 2019)

Development, Communicatie & Marketing

E. Baarda, communicatie & marketing
 Drs. F. Brinkerink, development (tot 1 jul 2019)
 N. van Dijk, development (vanaf 15 jul 2019)

Jacquellien van Schaik, Hoofd Bedrijfsvoering

Adviseurs

Drs. C. van Blommestein (HRM)
 Ir. J.A. Bomhoff (Gebouwenbeheer)
 W. van Drunen (communicatie & marketing)
 R.W. Stolp (HRM)

Curatorium Leerstoel Universiteit Leiden

Prof. dr. C.J. Zijlmans, voorzitter
 Ir. J.E.J. van Bergen, secretaris
 Dr. A. Hartog
 Prof. dr. F.T. Scholten

Gastconservatoren

Drs. J.L. Andral (Jaume Plensa)
 H. van Bentem (Lisa Sebestikova)
 Prof. dr. C. Blotkamp (Carel Visser)
 Ir. G. Hooykaas (Niki de Saint-Phalle)
 M. Rhemrev (Klaas Gubbels)
 M. Samkalden (Itamar Gilboa)

Vrijwilligers

Allart, Roos
 Appeldoorn, Bie
 Baak, Corine
 Baars, Ruud
 Backer de, Fons
 Bakker, Hylkje
 Balster, Hans
 Barnhoorn, Kootje
 Berg van den, Cees
 Berkel van, Veronica
 Bezembinder, Mary
 Bingen, Pauline
 Blackwood Murray, Yvonne
 Blankvoort, Pauline
 Blokhuis, Wim
 Blommestein van, Camée
 Boer de, Geertruida*
 Boer de, Wim
 Bomhoff, Ellen
 Bomhoff, Joost
 Booij de, Marjolein*
 Bos, Louise
 Brantjes, Tineke
 Bremer, Hanneke*
 Broek, Menno
 Broeke ten, Sjoerd
 Burger, Lyke
 Consolini, Janny*
 Coole de, Rob*
 Cornelis, Cees
 Corstiaans, Lidewij
 Dekkers, Nell*
 Delsman, Annet
 Dijke van, Mariëtte
 Doornik van, Alex
 Doremalen van, Antoinette
 Douma, Elzeliene*
 Drenth, Pascala
 Dubock, Linda*
 Dufourd, Gaëlle*
 Eck van, Marijke
 Elling, Rien

Elst, Marianne
 Engels, Helen*
 Enthoven, Hanneke
 Faassen van, Erik
 Fernandez, Rita
 Geisler, Nathalie
 Gelauuff, Ton
 Groenevelt, Marika
 Groeneweg, Gerda
 Groenewegen, Alies
 Grootoek, Foekje
 Guilliamse, Conny*
 Gunneman, Annette*
 Hakvoort, Friederike
 Harten van der, Rolien
 Harten van, Irma
 Heijden van der, Laura
 Heijden van der, Loes
 Hoffman, Jolanda
 Hogen Esch, Irene
 Horsten, Ton
 Houdé, Ineke
 Houtman, Ruurd
 Huberts, Meriam
 Huizinga, Tineke
 Janssen, Anne
 Jongmans, Jeroen
 Joustra, Marie Louise*
 Julian, Leana
 Kockelkoren, Monique
 Koes, Ingrid
 Kooy van, Eth
 Kornman, Loes
 Kraamwinkel, Reinier
 Kraan van der, Geert
 Kruijer, Gine
 Kuilman, Anneke
 Kuiper, Monique*
 Lambeck, Hanneke
 Leijnse, Dick*
 Linscheer, Leo
 Medema, Jansje

Meer van der, John
 Meijer, Lonneke
 Mierlo van, Godelieve
 Monteiro, Conchita
 Moorman, Antoinette
 Muilwijk, Elizabeth
 Nennie de, Bert
 Nennie de, Thérèse
 Niekerk van, Lia
 Oijen van, Lenny
 Oosterom van, Emmy
 Oudt, Nico
 Overdeest, Carla
 Overdijk, Marjan
 Overvliet, Johan
 Parmentier, Denise
 Pietersz, Dory
 Pol, Jadwiga
 Polkamp, Aletta
 Pot, Daan Peter
 Prast, Gerald
 Prinsen, Yvonne
 Pronk, Patricia
 Raaphorst, Tonny
 Roose, Mariet
 Rots, Marlies*
 Rudolphus, Ingeborg
 Ruig, Peter
 Samson, Hanna*
 Schaaij, Carla*
 Schelle van, Inky
 Schipper, Marijke
 Schorer, René
 Schrauwen, Luud
 Schwartz, Annelies
 Senerpoint Domis de, Annemarie
 Sloot, Germaine
 Smit, Blanca
 Smit, Constance
 Smit, Henk
 Smit, Marjan

Spaans, Tineke*
 Speksnijder, Fien
 Spier, Annabella
 Staalduinen van, Jozien
 Stoelhorst, Henk
 Struben, Jan Willem
 Swierenga, Yvonne
 Taal, Mieke
 Taal, Pim*
 Tiel van, Gerda
 Tordoir, Marijke
 Uleman, José
 Veen van, Peter
 Vegt van der, Edith
 Venema, Thea
 Verhagen, Ernie*
 Verheggen, Veerle
 Vermaas, Ria
 Verrips, Sjan
 Visee, Paulien
 Volland, Birgitt*
 Vos, Olaf
 Vosters, Inge
 Vriends, Annette
 Vries de, Wilma
 Waardenburg, Henny
 Wallenburg, Shelley
 Wapperom, Madeleen
 Westra, Marijke
 Wierenga, Annet
 Willemsen, Marietta
 Wolfswinkel van, Irene*
 Wright Bulow, Adrienne
 Zijl van der, Frank
 Zuthem van Lindenberg van, Heleen

* vrijwilligers die het museum gedurende 2019 hebben verlaten en/of tot 1 januari 2020 werkzaam zijn geweest.

Vrijwilligersorganisatie

Professionalisering van de vrijwilligers

In 2019 staat het verbeteren van de communicatie en efficiency in de vrijwilligersorganisatie wederom hoog in het vaandel. Het afgelopen jaar is het vanwege het bezoekersaantal van meer dan 132.000 personen druk geweest en werd er veel gevraagd van het uithoudings- en incasseringsvermogen van de vrijwilliger mede vanwege de steeds mondiger wordende bezoeker. Beveiliging werd ingeschakeld om de vrijwilligers bij te staan. Horecacrachten werden ingehuurd om samen met de vrijwilligers de stroom van bezoekers te voorzien van drank en spijzen. De doelstelling blijft het leveren van een optimale kwaliteit bij alle diensten aan de bezoekers van het museum. Zeventien vrijwilligers voerden, veelal buiten hun reguliere taken van entree, winkel, café en zalen, werkzaamheden uit in de *back office* van het museum en ondersteunden de staf bij tentoonstellingen, communicatie, publieksbegeleiding en educatie, (financiële) administratie, redactionele en bibliotheekwerkzaamheden, evenementenorganisatie, onderhoud, technische ondersteuning en ICT. Het overstappen van contant geld naar pin only is nog steeds een succes met name met het oog op duurzaamheid, efficiëntie, hygiëne en de veiligheid van de vrijwilligers.

Ontwikkeling van het aantal vrijwilligers

Per 31 december 2019 werkten er 159 vrijwilligers bij museum Beelden aan Zee. Dit is inclusief een groep

van 23 aspirant-vrijwilligers die dit jaar is aangenomen. In vergelijking met voorgaande jaren fluctueren deze aantallen nauwelijks.

Permanente educatie voor vrijwilligers met de BAZ-Academy

Museum Beelden aan Zee verzorgt onder de naam BaZ-Academy permanente educatie voor zijn vrijwilligers. In 2019 zijn de volgende lezingen georganiseerd:

- **25 maart:** *Carel Visser* door Emma van Proosdij
- **20 mei:** *Jaume Plensa* door Jan Teeuwisse
- **1 juli:** *De betekenis van de beeldhouwkunst in Nederland in de tijd van Rembrandt* door Han van Hagen
- **9 september:** *Niki de Saint Phalle* door Joost Bergkamp
- **4 november:** *Niki de Saint Phalle* door Hans van der Gaarden

Permanente educatie voor vrijwilligers

Museum Beelden aan Zee biedt jaarlijks interne- en externe cursussen aan de vrijwilligers aan.

In 2019 waren dat de volgende cursussen:

- **Rondleiden**
- **Kassatrainingen**
- **Gastvrijheidstrainingen**
- **Bedrijfshulpverleningstrainingen**

‘Het overstappen van contant geld naar pin only is nog steeds een succes met name met het oog op duurzaamheid, efficiëntie, hygiëne en de veiligheid van de vrijwilligers’

Speciale aandacht gaat elk jaar uit naar het intern opleiden van nieuwe rondleiders, (NB afgelopen jaar is er geen opleiding geweest) die alle rondleidingen bij de tentoonstellingen verzorgen, zowel in het Nederlands als in het Duits, Engels en Frans.

Partnerberaad

De Partnerraad dient als spreekbuis namens de vrijwilligers. Er is drie maal overleg geweest met het managementteam. De zitting van elk lid is drie jaar. Dit jaar waren er verkiezingen en werd Olaf Vos vervangen door Menno Broek. De overige leden van de partnerraad zijn Friederike Hakvoort-Cammel (voorzitter) en Jan Willem Struben.

Partner-voor-partnerrondleidingen

Dit jaar zijn er twaalf partner-voor-partnerrondleidingen verzorgd bij de wisselende tentoonstellingen. Bij een partner-voor-partnerrondleiding geven rondleiders, zelf ook vrijwilligers van Beelden aan Zee, een informatieve rondleiding aan andere vrijwilligers.

Opening tentoonstellingen

Vele vrijwilligers hebben ook in 2019 de openingen van de tentoonstellingen in het museum bijgewoond. Daarbij ontvingen alle vrijwilligers de BaZ Magazines en de *catalogus van Niki de Saint Phalle* en de *Dadacatalogus*. De rondleiders kregen ook de *catalogus van Carel Visser*, *Jaume Plensa*, *Adriaan Rees* en *Klaas Gubbels*.

Museum Beelden aan Zee – het jaarlijkse vrijwilligersevenement

Het jaarlijkse vrijwilligersevenement voor de vrijwilligers

als blijk van waardering bestond dit jaar vanwege het 25 jarige jubileum allereerst uit een bezoek aan de tentoonstelling ‘Meesterlijke Vrouwen’ in het Stedelijk Museum in Schiedam. Iedereen bereikte deze locatie per boot vanaf Delft. Vervolgens was de ontvangst in Beelden aan Zee waar Francis van Broekhuizen de partners op een prachtig recital trakteerde. Ook Dick van Broekhuizen met zijn kwartet zong a cappella voor de partners. Na de diverse afscheidsspeeches werd de dag afgesloten met een diner bij Beelden aan Zee. Een totaal van 147 personen, vrijwilligers, Trustees en staf- en (oud) bestuursleden namen deel aan dit succesvolle evenement. Als token van waardering voor hun inzet en enthousiasme werd ter gelegenheid van het jubileum aan iedere partner een envelop met een speciaal ontworpen print van de beeldend kunstenaar Auke de Vries overhandigd.

Programma aspirant-vrijwilligers voor- en najaar 2019

- **10 mei, 16 oktober en 28 november:** *Organisatie en artistiek beleid* door Jan Teeuwisse
- **13 mei, 9 september en 23 september:** *Plaats en taak van de vrijwilligers, film ontstaansgeschiedenis van het museum* door Jacquelin van Schaik
- **13 mei, 9 september en 23 september:** *Educatie* door Marlies Nijkamp
- **13 mei, 23 september en 16 oktober:** *Rondleiding door het museum* door Dick van Broekhuizen
- **15 mei en 17 mei, 9 september en 16 september:** *Kassatraining informatie café, winkel en partnerruimte* door Marie-anne Lodder, Rolien van der Harten en Jacquelin van Schaik
- **8 oktober:** *BHV-training*

De introductiecursus sluit af met het beeldhouwen van een eigen portret.

In de cursus voor aspirant-vrijwilligers zijn alle bijeenkomsten van de BAZ-Academy opgenomen.

Winkel, café en verhuur

Ontvangsten aan Zee

Museum Beelden aan Zee is een unieke locatie voor evenementen. De architectuur van het gebouw maakt een blijvende indruk op onze gasten. Bovendien zorgt de mogelijkheid om tussen de kunstwerken te kunnen dineren, borrelen of vergaderen voor een bijzondere ervaring.

Museum Beelden aan Zee heeft enkele grote events mogen organiseren, waaronder de nieuwjaarsreceptie van de NWB-bank, een seminar van ING en het galadiner van de Duitse ambassade. De museumzalen zijn bovendien afgehuurd voor kleinere events, zoals huwelijken, verjaardagen en borrels. Steeds meer zakelijke klanten wisten ons te vinden als vergaderlocatie. Daardoor zien wij een stijging in het aantal aanvragen voor de verhuur van de bibliotheek. Onze gasten ervaren de ruimte als inspirerend. Vaak worden vergaderingen gecombineerd met een korte rondleiding. Daarnaast krijgen we veel positieve reacties op de catering. Het absolute aantal aanvragen voor borrels en diners is gedaald ten opzichte van vorig jaar, maar we kunnen dit jaar afsluiten met een positief rendement.

De positieve reacties van onze gasten bevestigen de tevredenheid over onze ontvangsten. Mede hierdoor kijken wij terug op een succesvol jaar. Een aantal van deze reacties zijn hieronder geplaatst:

(Maart 2019) Ambassade van de Noordzee:

"Gisteren hebben wij in jullie bibliotheek een zeer geslaagd symposium gehouden. Alles was helemaal in orde: de ontvangst, de techniek, de koffie. Omdat het zo'n succes was

zouden we graag met jullie verder praten over symposia in de toekomst. In ieder geval volgend jaar en misschien al van de zomer."

(Oktober 2019) mevrouw Jacobs:

"Allereerst het was een heel fijn feestje. De gasten hebben genoten voor zover ik kan overzien. De drie dames die de rondleiding verzorgd hebben waren deskundig, attent en flexibel. Echt heel fijn. Zo'n deskundige toelichting bij de tentoonstelling had duidelijk een toegevoegde waarde. Voor veel gasten was het niet het eerste bezoek aan Beelden aan Zee maar voor een aantal wel en zij waren blij verrast door het prachtige museum. En het weer speelde een positieve rol. Dus helemaal tevreden."

(December 2019) Van Lanschot:

"We kijken terug op een geslaagde bijeenkomst in de bibliotheek. Veel dank voor de prettige samenwerking! Zoals we gisteren al constateerden is dit een zeer geschikte ruimte voor een dergelijke bijeenkomst. Ook de 'food & beverage' was prima verzorgd: vers en niet overdadig, en vooral niet te weinig! Wat ook zeker een toegevoegde waarde had, was de rondleiding van die aardige dame. Het gaf een heel ander beeld (haha!) op het werk van Niki de St. Phalle. Uiteindelijk heb ik nog iets leuks in de winkel gekocht."

Café aan Zee

Het beleid van 2018 is doorgezet in 2019: een van de belangrijkste pijlers is het ontzorgen van de vrijwilligers in het café. Een eenvoudige menukaart, het inzetten van uitzendkrachten en het inzetten van een horeca-

manager moesten ervoor zorgen dat kwaliteit ondanks de grote drukte gewaarborgd bleef in het café. En dat was nodig, want in 2019 zijn het aantal reserveringen voor luncharrangementen en borrels flink gestegen.

Met het wegvallen van de horeca-manager in augustus, hebben wij ervoor gekozen om de uitzendkrachten zes dagen per week in te zetten in het café. Tijdens de tentoonstelling Niki de Saint Phalle aan Zee, bleek dit de juiste beslissing te zijn geweest. De piekmomenten van drukte werden opgevangen door de uitzendkrachten. Mede hierdoor voelden de vrijwilligers zich gesteund. De omzet per bezoeker is in 2019 gestegen ten opzichte van 2018. Bovendien zijn de inkoopcijfers gedaald. Dit resulteert erin dat wij terugblikken op een lonend en een geslaagd jaar.

Museumwinkel

De museumwinkel van Beelden aan Zee heeft een forse omzetgroei laten zien in 2019. Mede dankzij het succes van de tentoonstellingen tijdens het jubileumjaar heeft de winkel op volle toeren kunnen draaien.

Afgelopen jaar is er kritisch gekeken naar het inkoopbeleid, waarin artikelen zorgvuldig zijn geselecteerd met als doel een groot publiek aan te spreken. Daarnaast heeft een wisselend winkelassortiment ervoor gezorgd dat bezoekers de museumwinkel bij ieder bezoek steeds weer met grote belangstelling bezochten. Ook het voorraadbeheer is onder de loep genomen en het verbeterde inzicht heeft geleid tot een efficiënter

inkoopbeleid, waardoor er afgelopen jaar nauwelijks producten onverkocht bleven.

In 2019 maakten we kennis met een nieuw winkelconcept, een verkooppunt met Niki de St Phalle merchandise die onderdeel uitmaakte van de tentoonstelling. Deze mobiele winkel bleek buitengewoon populair en verkopen overstegen alle verwachtingen. Met succes zijn de, uit het buitenland afkomstige, voorraden voor deze tweede winkel vijf maanden lang op peil gehouden waardoor de omzet tot de laatste week hoog bleef. Het is opgevallend dat de verkopen in de reguliere museumwinkel niet nadelig beïnvloed werden door dit extra verkooppunt, iedere bezoeker verliet het museum met een gemiddelde besteding in de winkel van 3 euro. Dit bedrag ligt in de bovenste categorie van het landelijk gemiddelde van de bestedingen bij museumwinkels. De museumwinkel heeft over het jaar 2019 een omzetgroei laten zien van ruim 50%.

Door de aanschaf van een nieuw draadloos betalingssysteem zijn de verkoopmogelijkheden vergroot en kan er nu op verschillende locaties in het museum een verkooppunt opgezet worden. Dit betalingssysteem kan ingezet worden tijdens speciale evenementen en vergroot daarmee de zichtbaarheid van de winkel aanzienlijk.

Zorg, aandacht, enthousiasme en de exceptionele inzet van de (winkel) vrijwilligers hebben ervoor gezorgd dat de museumwinkel van Beelden aan Zee dit jaar is uitgegroeid tot een zeer gewaardeerde professionele winkel.

ARTISTIEK BEDRIJF

Aanwinsten

BEELDEN

Schenking Richard Bionda

David van de Kop (1937–1994)

Semafoor, ca 1965, ijzer, gesmeed, 18 x 20 x 13 cm, inv.nr. 1580
Zonder titel, ca 1975, ijzer, gesmeed, h. 11 cm, l. 27,5 cm, inv.nr. 1581
Zonder titel, ca 1964/65, ijzer, gesmeed, h. 45 cm, inv.nr. 1582
Bundeling, ca 1964/65, ijzer, gesmeed, 17 x 28 x 10 cm, inv.nr. 1583
Zonder titel, ca 1971, ijzer, gesmeed, 27 x 40 x 40 cm, inv.nr. 1584
Zonder titel, 1972, ijzer, lood en hout, h. 78 cm, inv.nr. 1585
Zonder titel, ca 1970, ijzer, gesmeed, 100 x 62,5 cm, inv.nr. 1586
Zonder titel, ca 1975, ijzer en staal, l. 270 cm, inv.nr. 1587
Zonder titel (De golf), 1980, ceramiek, ongeglazuurd en hout, h. 40 cm, inv.nr. 1588
Eoos, 1990, ceramiek, rood geglazuurd, h. 54 cm, inv.nr. 1589
Eoos, 1991, ceramiek, wit geglazuurd, h. 49 cm, inv.nr. 1590
Uit de bruiloft van Cadmus en Harmonia (Roberto Calasso), ceramiek, wit, geel en blauw geglazuurd, h. 29 cm, inv.nr. 1591

Frans Peeters (1925–2006)

Zonder titel, ca 1965/67, gietijzer, rode en zwarte verf, h. 24 cm, inv.nr. 1592

Cornelius Rogge (1932)

Wind tegen muur, 1960 (volgens Rogge), brons, h. 79 cm, inv.nr. 1593
Achterover gekantelde Kolossus (constructie beweging), 1962, brons, op voet van sandelhout, 60 x 55 cm, inv.nr. 1594
Grote ribbelzuil (of: Ribbelkoker met zij-uitsteeksels of Pilaar met klein gebeuren), 1963, brons, h. 99 cm. (inclusief voet 111 cm), inv.nr. 1595
Gebeurtenis in landschap, 1966, brons, 31 x 31 cm, inv.nr. 1596

Stenen tafel met vijf attributen

(Table à cinq), 1967, hardsteen en ijzer, h. 150 cm, inv.nr. 1597
Ingesnoerde tafel met 4 buiten hangende objecten, 1969, ijzer, verchroomd, 115 x 115 x 24 cm, inv.nr. 1598
Tafelblad met twee geketende objecten, 1969, ijzer, verchroomd, 58 x 48,5 x 14 cm, inv.nr. 1599
Ingesnoerde steen (Labrador graniet), 1973, hardsteen, verchroomd ijzer, 104 x 34 cm, inv.nr. 1600
Maliënkolder, 1974, canvas, ijzer en olie, 152 x 100 cm, inv.nr. 1601
Ingeklemd canvas (open frame), 1978, canvas (tentdoek en metaal), 80 x 156 cm, inv.nr. 1602
Dubbele driehoek, 1978/79, canvas (tentdoek) en metaal, 75 x 150 cm, inv.nr. 1603
Innerlijk portret, 1998, h. 32,5 cm (sokkel 125 cm), inv.nr. 1604
Mastaba, pen, inkt, 50 x 62,5 cm, inv.nr. 1605
Zonder titel, papier, hout en houtskool, 64 x 99 cm, inv.nr. 1606

Schenking Anno Lampe en Lex Plompen

Arie Berkulin (1939)

Loek, 2005, koper, 38 x 26 x 26 cm (4 delen), inv.nr. 1615
Zonder titel, 1990, brons, tweedelig (zigzagpatroon), 25 x 9 x 15 cm, inv.nr. 1616
Why, 1984, messing en touw, 180 x 180 x 60 cm, inv.nr. 1617

Adam Colton (1957)

Weird, 2009, PU-schuim, glass bubbles en polyester, 55 x 120 x 100 cm, inv.nr. 1618

Esther Jiskoot (1963)

Brital 2007, 2007 (neem ik aan), porselein en katoen, 25 x 19 x 18 cm,

inv.nr. 1613

Lolac 2007, 2007 (neem ik aan), porselein en kraaltjes, 25 x 19 x 18 cm, inv.nr. 1614

Klaas Kloosterboer (1959)

Zt "15189" (Gele berg), 2015, enamellak, doek (3x), 2 tafels en 1 stoel, 225 x 160 x 140 cm, inv.nr. 1609
"18134 Black", 2018, multiple 4/10, (ieder werk heeft een andere kleur), stoel en een doorzichtige Flo-zak met styrofoam wikkels, 185 x 70 x 80 cm, inv.nr. 1610

Herman Makkink (1937–2013)

Twist, 1986, verlijmd stukjes multiplex en potlood, 42 x 57 x 38 cm, inv.nr. 1611
Omhulsel, 1985, gips en ijzer (5 delen), inv.nr. 1612

BEELDEN OVERIG

Mari Andriessen (1897–1979)

Madonna, 65 x 23 x 22 cm, inv.nr. 1579
 Schenking Marguerite van Berckel

Willem Berkhemer (1917–1998)

Aphrodite troost Eros, 1981, marmer, 115 x 54 x 23 cm, inv.nr. 1607
 Schenking Michael Berkhemer

Ad de Jong (1953)

New Speech, jaartal onbekend, epoxy, 105 x 60 x 50 cm, inv. nr. 1619
 Schenking Rijks Museum (voorheen coll. Frans Haks en Johan Ambaum)

Tim Mathijssen

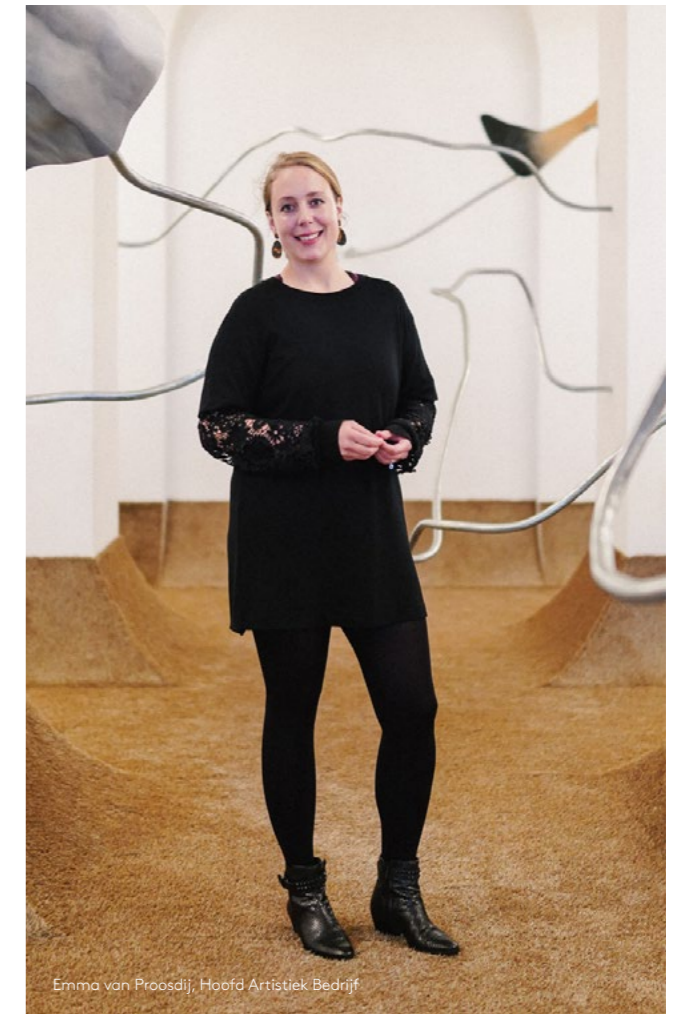
Zonder titel (Chassis Rider Room Divider 2), 2018 gips, jute, houtskool, potlood, 69 x 50 cm, inv.nr. 1620
 Aankoop van kunstenaar (Fonds Scholten – Miltenburg)

Eja Siepman van den Berg (1943)

Staannde, brons, 104 x 33 x 28 cm,

Klaas Kloosterboer - "18134 Black"

Emma van Proosdij, Hoofd Artistiek Bedrijf

inv.nr. 1578

Schenking Vereniging Rembrandt (nalatenschap C.C. Mout)

Carel Visser (1928 - 2015)

Hjemvaart, 1985, hout, ijzer en glas, 100 x 150 x 30 cm, inv.nr. 1621
 Anonieme schenking

Ossip Zadkine (1890–1967)

Staannde figuur ('à Mw. Wezelaar de Z'), ca. 1925, inkt op vloeipapier, 39,5 x 36,5, inv.nr. T47
 Schenking Lucette Bletz-Wezelaar

PENNINGEN

Schenking Arnold Nieuwendam

Sjaak Jasperse (1953)

Bol, 2016, koper, 54 mm, inv.nr. M-8778
Raamwerk, 2016, koper, 80 x 101 mm, inv.nr. M-8779

Schenking Lien van Putten

Felix van der Linden (1929-2011)

Het Brabants Orkest, ca. 1960, brons, 75 mm, inv.nr. M-8782

András Kiss Nagy (1930-1997)

Zoltán Kodály, 1963, brons, 60 mm, inv.nr. M-8784

Árpád Somogyi (1926-2008)

Zsigmond Móricz 100e geboortejaar, 1978, brons, 94 mm, inv.nr. M-8783

Schenking Frans en

Truus van der Veld

Frans van der Veld (1940)

Rembrandt/ Ars Aemula Naturae, 1991, brons, 98 mm, inv.nr. M-8786.
Rembrandt/ Leiden, 1991, brons, 98 mm, inv.nr. M-8787
Wolken, 2008, brons, 65 mm, inv.nr. M-8788

Schenking Francesca Zijlstra

Anoniem (Romeinse rijk)

Romeinse munt sestertius, ca. 180 na Chr., zilver, 28 mm, inv.nr. M-8810
Romeinse munt, ca. 200 na Chr., brons, 29 mm, inv.nr. M-8811

Ruth Brouwer (1930)

Kindportret, ongedateerd, brons, 68 mm, inv.nr. M-8812

Marianne Letterie (1945)

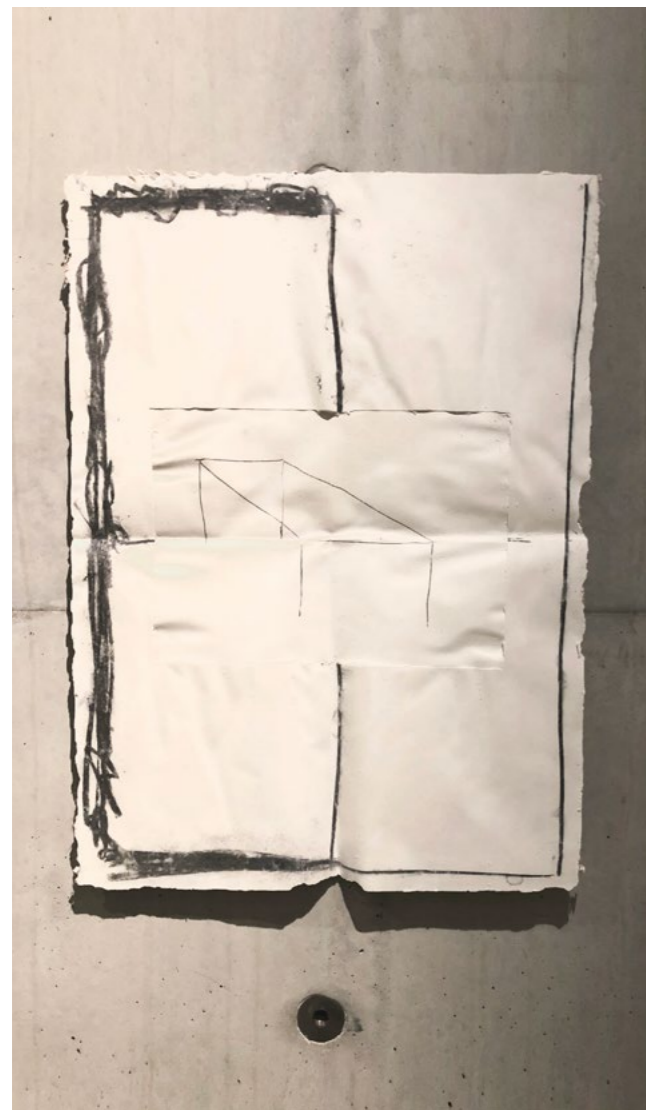
Voor Menno, 1977, brons, 55 mm, inv.nr. M-8813

Arthur Spronken (1930-2018)

Europese Raad van Maastricht (voorstudie), 1991, terracotta, 75 mm, inv.nr. M-8103.03

Francesca Zijlstra (1950)

Kuklades, 1971, brons, 62 mm, inv.nr. M-8790
Kuklades (voorstudie), 1971, brons, 60 mm, inv.nr. M-8791
Tatjana (1), 1972, brons, 60 mm, inv.nr. M-8792
Tatjana (2), 1972, terracotta, 61 mm, inv.nr. M-8792.01
Ruth Mourik (1), 1972, brons, 51 mm, inv.nr. M-8793
Ruth Mourik (2), 1972, brons, 51 mm, inv.nr. M-8793.01
Kve Hyang-Sook Schöndorff (1), 1973, brons, 44 mm, inv.nr. M8794
Kve Hyang-Sook Schöndorff (2), 1973, terracotta, 45 mm. Inv.nr. M-8794.01
Voor Samuel Gassan (1), 1975, brons, 60 mm, inv.nr. M-8795

Met de klok mee: **Tim Mathijssen**, *Zonder titel (Chassis Rider Room Divider 2)*, **Klaas Kloosterboer**, *Zt "15189" (Gele berg)*, **Herman Makink**, *Twist*

Arie Berkulin, *Loek*

Voor Samuel Gassan (2), 1975, brons, 60 mm, inv.nr. M-8795.01
Silent Leges Inter Arma (1), 1975, brons, 48 mm, inv.nr. M-8796
Silent Leges Inter Arma (2), 1975, brons, 48 mm, inv.nr. M-8796.01
Zoölogisch Museum te Amsterdam (1), 1975, brons, 98 mm, inv.nr. M-8797
Zoölogisch Museum te Amsterdam (2), 1975, terracotta, 103 mm, inv.nr. M-8797.01
Steven Weinberg (1), 1975, brons, 67 mm, inv.nr. M-8798
Steven Weinberg (2), 1975, terracotta, 70 mm, inv.nr. M-8798.01
Piet Esser 60 jaar, 1974, terracotta, 53 mm, inv.nr. M-8799
Felix Halverstad prijs (1), 1977, brons, 75 mm, inv.nr. M-8800
Felix Halverstad prijs (2), 1977, brons, 75 mm, inv.nr. M-8800.01
Teylers Stichting 200 jaar (voorstudie) 1978, terracotta, 64 mm, inv.nr. M-8801
Vrijmetselaarsloge te Den Haag (1), 1981, brons, 64 mm, inv.nr. M-8802

Vrijmetselaarsloge te Den Haag (2), 1981, brons, 64 mm, inv.nr. M-8802.01
Laboratoire Arago in Banyuls sur Mer (1), 1982, brons, 73 mm, inv.nr. M-8803
Laboratoire Arago in Banyuls sur Mer (2), 1982, brons, 73 mm, inv.nr. M-8803.01
Gazelle, 1984, terracotta, 47 x 50 mm, inv.nr. M-8804
Gezicht, 1984, terracotta, 50 mm, inv.nr. M-8805
Marcus Aurelius, 1985, brons, 104 mm, inv.nr. M-8806
Marcus Aurelius, 1985, terracotta, 96 x 101 mm, inv.nr. M-8807
Marcus Aurelius, 1985, kunststof, 72 mm, inv.nr. M-8808
Wereldkampioenschap Judo te Maastricht, 1986, brons en zilver, 86 mm, inv.nr. M-8809

PENNINGEN OVERIG

Eric Claus (1936)
Willem van Oranje en de Friese

landdag, 2018, brons, 90 x 30 mm, inv.nr. M-8776
 Schenking Prins Willem de Eerste Herinneringsstichting

Pieter d'Hont (1917-1997)
Jaarbeurs te Utrecht 50 jaar bestaan, 1948, brons, 81 mm, inv.nr. M-8781
 Aankoop bij Kunstveiling B.V.

Jet Schepp (1940)
Malala, 2018, brons, 75 mm, inv.nr. M-8780
 Jaarpenning 2018 Vereniging voor Penningkunst

Ede Telcs (1872-1948)
Goethe, 1924, brons, 57 x 49 mm, inv.nr. M-8777
 Schenking Sjuwke Brinkgreve-Kunst

Linda Verkaaik (1956)
Mijn Moeder Duet, 2019, acrylaat en folie, 120 x 95 x 25 mm, inv.nr. M-8785
 Jaarpenning 2019 Vereniging voor Penningkunst

Uitgaande bruiklenen

De Wijk, De Havixhorst (semipermanente opstelling)

- Andriessen, *Dokwerker*, (model), 1951, brons, inv. nr. 138
- Hans Bayens, *Jongen met trommel*, 1969, brons, inv. nr. 30
- Fons Bemelmans, *Leda en de zwaan*, 1975, brons, inv. nr. 142
- Jan Bronner, *Diakenhuismannetje*, 1913, brons, inv. nr. 140
- Federico Carasso, *Zwemmers*, 1951, brons, inv. nr. 45
- Pieter d'Hont, *Gesprek*, 1960, brons, inv. nr. 43
- Piet Esser, *Honkbalspeler*, 1966-1967, brons, inv. nr. 76
- Piet Esser, *Spaanse Brabander/Bredero (model)*, 1963-1967, brons, inv. nr. 924
- Maja van Hall, *De stap*, 1974, brons, inv. nr. 379
- Auke Hetteema, *Elfstedenrijder*, z.d., brons, inv. nr. 90
- Cor Hund, *Willy met het mandje*, 1958, brons, inv. nr. 902
- Gooitzen de Jong, *Tamboer*, 1967, brons, inv. nr. 093
- Nic Jonk, *Salto*, 1973, brons, inv. nr. 274
- Hildo Krop, *Lopend Paar*, 1928, Muschel-kalksteen, inv. nr. 422
- Theo van der Nahmer, *Persepolis*, 1975, brons, inv. nr. 933
- Arthur Spronken, *Riitta*, 1963, brons, inv. nr. 694
- Arthur Spronken, *Vliegende Hollander* 1964, brons, inv. nr. 991
- Arthur Spronken, *Paard*, 1981, brons, inv. nr. 314
- Pieter Starreveld, *De rivier*, 1963-1965, brons, inv. nr. 906

De Wijk, De Havixhorst (tent. Powervrouwen)

- Charlotte van Pallandt, *Meta Kreeft*, 1962, brons, inv. nr. 083
- Charlotte van Pallandt, *H. Molendijk*, 1960, brons, inv. nr. 485

Heino, Museum De Fundatie

- Herbert Albrecht, *Trauernder*, 1987, Belgisch hardsteen, inv. nr. 646
- Andreu Alfaro, *Carlota de Weimar*, 1988, ijzer, inv. nr. 726
- Andreu Alfaro, *Adam e Eva*, 1998, ijzer, geveerd, inv. nr. 755
- Alquin Passage du Feu (*Le Couple*) 2002, ijzer, inv. nr. 785
- Kenneth Armitage, *Moon figure*, 1948, brons, inv. nr. 528
- Burkard Backe, *Pythia*, 1987, brons, inv. nr. 625
- Toni Benetton, *Donna che cammina*, 1951, ijzer, inv. nr. 520
- Caspar Berger, *Torso ZZM zelfportret 6*, 2008, brons en beton, inv. nr. 1040
- Joachim Berthold, *Neuer Adam II*, 1973, brons, inv. nr. 213
- Hede Bühl, *Wächter*, 1978, brons, inv. nr. 449
- Axel Cassel, *Le serpent*, 1986, brons, inv. nr. 586
- Pino Castagna, *La Guardata*, 1984, brons, inv. nr. 550
- Georges Charpentier, *Marathon Man*, 1982, brons, inv. nr. 502
- Tom Claassen, *Zonder Titel (Kapsel Spinoza)*, 1997-1999, brons, inv. nr. 727
- Michael Croissant, *Figur*, Werk No. 670, 1997, brons, inv. nr. 698
- Eugène Dodeigne, *Bras levé*, 1977, kalksteen (Blauwe Soignies), inv. nr. 258
- Frank Dornseif, *Sitzende*, 1984, ijzer (betonijzer), inv. nr. 475
- Lothar Fischer, *Gesockelte Norne*, 1978, ijzer, inv. nr. 734
- Alfred Hrdlicka, *Porträt Bonhoeffer*, 1977, brons, inv. nr. 327
- Yubi Kirindongo, *Bloki*, 2002, autobanden, inv. nr. 1196
- Dietrich Klinge, *Der Kult*, 1995, brons, inv. nr. 716
- Fritz Koenig, *Zwei I*, 1971, brons, inv. nr. 265
- Rainer Kriester, *Grosze Stele*, 1985,

brons, inv. nr. 729

- Igor Mitoraj, *Terra Amara*, 1990, brons, inv. nr. 695
- Bernhard Müller-Feijen, *Archetype Oervorm*, 1986, ijzer, inv. nr. 597
- Waldemar Otto, *Herbstallegorie*, 1988, brons, inv. nr. 639
- Waldemar Otto, *Sockeltorso*, 1985-1986, ijzer, inv. nr. 598
- Josef Pillhofer, *Anaxagoras*, 1970, brons, inv. nr. 649
- André Raboud, *Jeune fille dans une barque*, 1999, graniet (Afrikaans), inv. nr. 775
- Steef Roothaan, *Het gezicht*, 1999, brons, inv. nr. 748
- Larisa Sitar, *Monument*, 2014, beton en mos, inv. nr. 1307
- Arthur Spronken, *Mité*, 1981, brons, inv. nr. 425
- Hans Steinbrenner, *Figur*, 1987, hout (eiken), inv. nr. 687
- Elisabet Stienstra, *De tafel*, 1990, brons, hout, inv. nr. 903
- Werner Stötzer, *Die Werra*, 1972, brons, inv. nr. 696
- Sophia Vari, *Les amants assis*, 1983, brons, inv. nr. 481
- Jan Verschoor, *De danser*, 1981-1984, brons, inv. nr. 457
- Trak Wendisch, *Bläser V*, 1993, brons, inv. nr. 693
- Jos Wong, *Vibrating figure*, 1981-1986, brons, inv. nr. 572
- Zhou Brothers, *Ballet dancer*, 1995, brons, inv. nr. 692
- Henk Zweerus, *Kijken en luisteren*, 1973, brons, inv. nr. 1032

Heino, Museum De Fundatie (tent. Charlotte van Pallandt – Kunst als levensdoel)

- Charlotte van Pallandt, *Wilhelmina*, 1967, brons, inv. nr. 082
- Charlotte van Pallandt, *Mevrouw Duintjer*, 1959, brons, inv. nr. 521
- Charlotte van Pallandt, *Albert Termote*, 1988, was, inv. nr. 1218

Niki de Saint Phalle, *Les Baigneurs*

Charlotte van Pallandt, *Wilhelmina*

Scheveningen, Grand Hotel Amrâth Kurhaus

- Sergio Bustamante, *Sirène*, keramiek, inv. nr. 788
- Joseph Erhardy, *L'été aux Tuileries*, 1995, brons, inv. nr. 702
- Nicolas Mukomberanwa, *A bird in the hand is worth two in the bush*, ca. 1988, steen, inv. nr. 643

Bruikleeneveiling (2011-2013-2015-2017)

- Atelier van Lieshout (AVL), *AVL-Mannen*, 1999, fiberglas, inv. nr. 743
- David Begby, *Amalgamates*, 1997, geverfd staal (plaatgaas), inv. nr. 724
- David Begby, *Self Contained*, 1990, staal en hout, inv. nr. 725
- Venancio Blanco, *Segador*, 1965, brons, inv. nr. 20
- Fernando Botero, *Bishop*, 1977, geverfd polyester, inv. nr. 335
- Augustin Cárdenas, *Dialogue*, 1984, brons, inv. nr. 492
- Jeroen Henneman, *De kus*, 1982, geanodiseerd aluminium en marmar
- Nic Jonk, *Figuur staande op een been I*, 1965, brons, inv. nr. 308
- Les Deux Garçons, *Tu en as du culot!*, 2014, porselein, opgezette muizenkopjes (taxidermie), inv. nr. 1275
- Liang Shuo, *Worker*, 2003, brons, inv. nr. 1258
- Giacomo Manzù, *Pattinatrice*, 1959, brons, inv. nr. 750
- Jan Meefout, *Echtpaar*, ca. 1975, hardsteen, inv. nr. 312
- Niki de Saint Phalle, *Les Baigneurs*, 1975, kunststof, polyester, inv. nr. 250
- Aart Schonk, *Danaë*, 1981, marmar, inv. nr. 938
- Arthur Spronken, *Steigerend paardje*, 1984, brons, inv. nr. 039

- Shinkichi Tajiri, *Penal Colony*, 1956, messing, inv. nr. 105
- Henk Visch, *Noch einmal*, 1992, brons, inv. nr. 1370
- Tony van de Vorst, *Mond*, 1999, Perzisch marmar, inv. nr. 740

Den Haag, Aegon NV

- Steef Roothaan, *Zonder titel*, 1991, hout en acryl, inv. nr. 670

Amsterdam, Van Lanschot Kempen

- Mari Andriessen, *De Dokwerker*, 1952, brons, inv. nr. 138
- Jean-Michel Folon, *La mer, ce grand sculpteur*, 1997, brons, inv. nr. 759

Den Haag, Sophia Revalidatie Centrum

- Nicolas Dings, *Wooly Bully*, 2005, brons, inv. nr. 935
- Ben Jakober, *Instant release*, 1984, ijzer, inv. nr. 630
- Ben Jakober, *Man cage*, 1984, ijzer, inv. nr. 594

Dhr. J. Dura

- Arvi Siikamäki, *Longing for freedom V*, 1979, brons, inv. nr. 247
- Han Heesen, *Oor*, 1985, marmar, hardsteen, inv. nr. 588
- Akio Kato, *After the banquet*, 1983, terracotta, inv. nr. 536

Den Haag, ZonMw

- Heinz Kleine-Klopries, *Ecce Homo*, 1984, kunststof (Duplo-stenen) en plaatijzer, inv. nr. 476

Dhr. J. Witteman

- Mari Andriessen, gipsmodel "*Bacchus*", 1946, geverfd gips, inv. nr. FHM10104 (collectie Beelden aan Zee, in langdurig bruikleen van het Frans Hals Museum)

GROTE ZAAL**Carel Visser:** *Genesis*

15 maart t/m 10 juni

gastconservator: Carel Blotkamp; met catalogus
Het Kunstmuseum organiseerde tegelijkertijd een
overzicht van de grafiek van Carel Visser.**Jaume Plensa.** *Do not touch, caress!*

22 juni t/m 22 september

met catalogus

Niki de Saint Phalle *aan Zee*

5 oktober t/m 1 maart 2020

inrichting Trude Hooykaas; met catalogus

KABINET**Lisa Sebestikova.** *Forming Fluidity*

27 september t/m 24 november

Adriaan Rees. *Witboek/ The White Album*

30 november t/m 1 maart 2020

met publicatie

KLEINE ZAAL*Voorbeelden* (Doorlopend)**Itamar Gilboa.** *Body of Work*

22 juni t/m 1 september

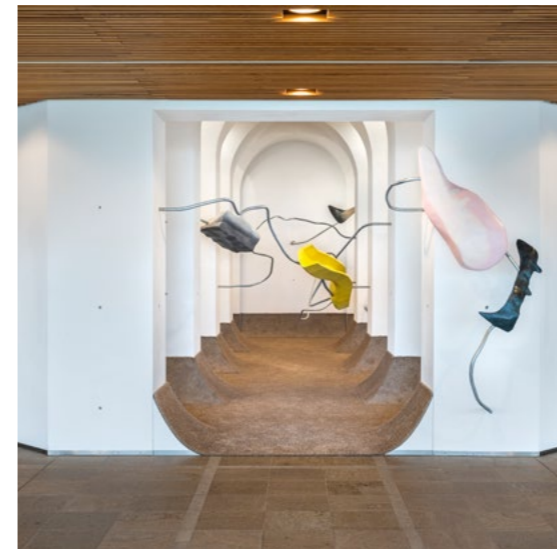
Klaas Gubbels. *Eindelijk weer aan Zee*

7 september t/m 12 maart 2020

met publicatie

LICHTHOF**Armando Court** (Doorlopend)**Klaas Gubbels** (vanaf 7 oktober doorlopend)

Tentoonstellingen

Met de klok mee: Lisa Sebestikova, *Forming Fluidity*, Hand van Carel Visser met model voor *Gebonden* (1968), Zaaloverzicht Jaume Plensa, *Do not Touch: Caress!***QUIST GALERIJ***Voorbeelden*, Collectie Beelden aan Zee (Doorlopend)**QUISTVITRINE****Maura Biava.** *Form Informed*

15 maart t/m 12 mei

Alle Rembrandts aan Zee

13 mei t/m 4 september

Klaas Gubbels

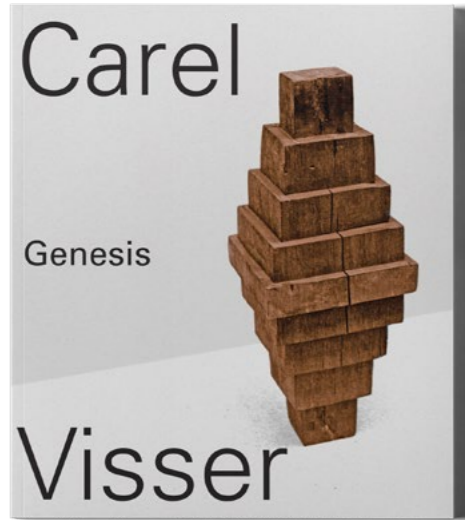
(vanaf 7 oktober doorlopend)

GANG*Collectie aan Zee- Ger Enens Collection* (Doorlopend)**Quentley Barbara.** *Now n then*

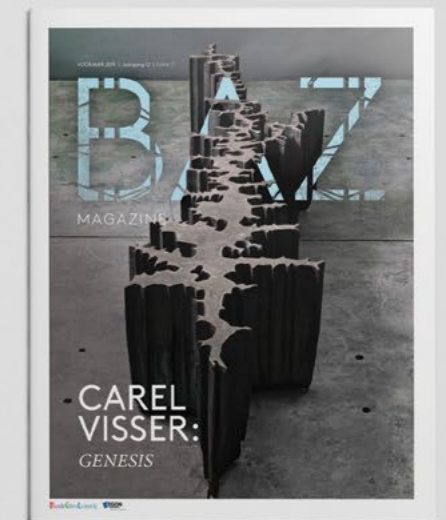
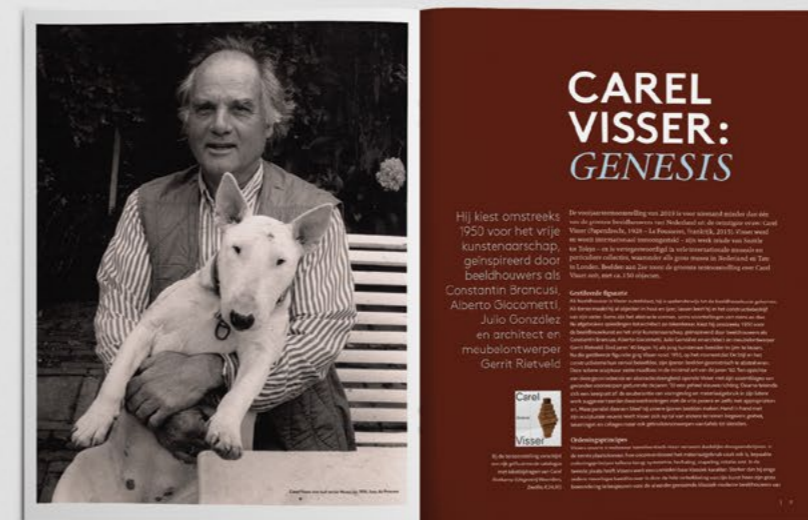
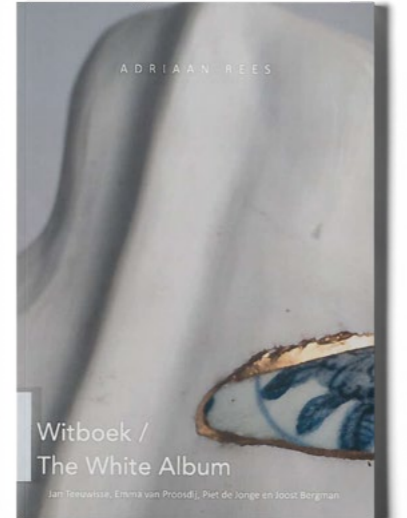
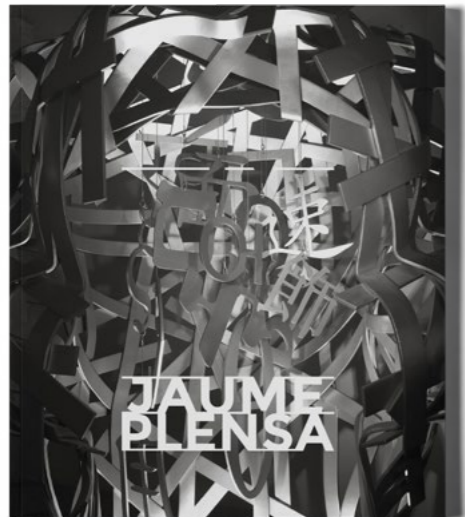
27 september t/m 17 november

Jan Maarten Voskuil. *Round Trip* (Doorlopend)

Museumpublicaties

- Carel Blotkamp, *Carel Visser. Genesis*, Den Haag/ Zwolle 2019
- Anna Tilroe, Jean-Louis Andral, Jan Teeuwisse, *Jaume Plensa*, Den Haag/ Zwolle 2019
- Joost Bergman, Xandra Schutte en Jan Teeuwisse, *Niki de Saint-Phalle aan Zee*, Den Haag/ Zwolle 2019
- Joost Bergman, Piet de Jonge, Emma van Proosdij en Jan Teeuwisse, *Adriaan Rees. Witboek/ The White Album*, Den Haag 2019
- Rudi Fuchs, Emma van Proosdij, K. Schippers, *Klaas Gubbels. Eindelijk weer aan zee*, Den Haag 2019
- BAZ Magazine 12 (2019) nrs. 27, 28 en 29

Publieksbegeleiding

Specificatie museumlessen en workshops

* aantal is inclusief vakantiewerkshops

Basisonderwijs				Voortgezet Onderwijs						Particulier			
Cultuurmenu		Cultuurschakel		Cultuurmenu		Losse lessen (Workshops)		Rondleiding (Visible Thinking)		Kinderen (feestjes + vakanties)		Volwassenen (Workshops)	
groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	aantal	groepen	aantal
42	1068	32	679	13	313	17	350	48	600	15	199	5	86
Totaal aantal groepen: 74				Totaal aantal groepen: 78						Totaal aantal groepen: 20			
Totaal aantal leerlingen: 1747				Totaal aantal leerlingen: 1263						Totaal aantal leerlingen: 285			

Vernieuwd aanbod primair onderwijs

In 2019 is het aanbod museumlessen voor het primair onderwijs vernieuwd. Voor leerlingen van groep 3 t/m 6 is er een nieuw programma ontwikkeld zodat er nu voor elke basisschoolgroep een museumles is: 'Kijk! Ik ben een standbeeld' (groep 1 t/m 2), 'Blij met mij' (groep 3 t/m 6), 'Mijn verhaal in beeld' (groep 5 t/m 8) en 'Experimenteer als een kunstenaar' (groep 5 t/m 8). Elke museumles is erop gericht de nieuwsgierigheid van kinderen te prikkelen, hun creativiteit te stimuleren en hen enthousiast te maken voor kunst. De lessen voor het primair onderwijs sluiten aan op de leerlijnen van Cultuuronderwijs op zijn Haags.

Het nieuwe aanbod is met foto's en video op aansprekende wijze in beeld gebracht. Er is een onderwijsfolder gemaakt die naar alle Haagse basisscholen is verstuurd. Tevens is de digitale educatienieuwsbrief verstuurd. Ook is het vernieuwde aanbod gepresenteerd bij de cultuurcoaches van CultuurSchakel. Daarnaast stond museum Beelden aan Zee uitvergroot op de pagina 'Naar het museum' van het VONK Magazine, dat naar alle Haagse scholen wordt verstuurd, en adverteerden we in het Schoolreismagazine.

In totaal werden er 74 museumlessen voor het basisonderwijs geboekt. Ten opzichte van 2018 is dat een stijging van 37%. Het aantal lessen bij CultuurMenu bleef gelijk. Deze organisatie verdeelt alle boekingen evenredig over de aangesloten musea. Hierin kunnen we weinig sturen. Op het aantal boekingen via CultuurSchakel hebben we wel invloed. Het aantal lessen dat geboekt werd via CultuurSchakel steeg van 11 lessen in 2018 naar 32 lessen in 2019.

Voortgezet onderwijs

Het aantal boekingen voor klassen uit het voortgezet onderwijs is verdubbeld ten opzichte van 2018. Zowel het aantal workshops als lessen via CultuurMenu is gestegen. De grootste stijging is te zien bij de rondleidingen Visible Thinking. Er werden drie keer zoveel rondleidingen aan middelbare scholieren gegeven dan in 2018. In het najaar, tijdens Niki de Saint Phalle aan Zee, werd deze rondleiding 25 keer geboekt.

Activiteiten particulier bezoek

Voor kinderen zijn er tijdens alle schoolvakanties in 2019 workshops georganiseerd die werden gepromoot via de VakantiePas. Het aantal vakantieactiviteiten steeg van 14 in 2018 naar 20 in 2019. Aan het kunstfestival De Betovering in de herfstvakantie deden maar liefst 80 kinderen mee. In de kerstvakantie waren er 42 deelnemers voor de familieworkshop Papier-maché aan Zee. De workshops tijdens Niki de Saint Phalle aan Zee waren daarmee allemaal uitverkocht. Bij iedere tentoonstelling in de Grote Zaal werden er voor kinderen een speurtocht en kleurplaat gemaakt die gratis afgehaald konden worden bij de entreekassa.

Bij de tentoonstellingen in de Grote Zaal werden interactieve kijkguides ontwikkeld voor jong én oud. In de guides stond informatie over kunstwerken. Elke tekst werd afgesloten met een prikkelende vraag. De vragen stimuleerden interactie tussen bezoekers en kunstwerken. Bovendien motiveerde het bezoekers langer naar de kunstwerken te kijken. De kijkguides waren gratis af te

Aantal rondleidingen per tentoonstelling

Periode	Tentoonstelling	Inloop-rondleiding	Reguliere rondleidingen	Totaal	Hiervan EN/DU/FR	Hiervan Binnen hand-bereik (een visuele beperking)	Hiervan Blijft je bij (een vorm van de ziekte van Alzheimer)	Hiervan avondrondleiding	Hiervan Visible Thinking
01/01 - 03/03	Ossip Zadkine	51	123	174	1	11	10	1	-
17/03 - 10/06	Carel Visser	49	70	119	1	7	10	-	13
22/06 - 22/09	Jaume Plensa Itamar Gilboa	80	70	150	1	5	2	4	10
06/10 - 31/12	Niki de Saint Phalle Klaas Gubbels	63	145	208	2	6	8	5	25
2019	Totaal	243	408	651	5	29	30	10	48

halen bij de entreekassa.

Voor volwassenen werden er zes Lezingen aan Zee gegeven in de bibliotheek bij de tentoonstellingen over Ossip Zadkine, Carel Visser, Jaume Plensa, Itamar Gilboa en Klaas Gubbels. Er kwamen 139 geïnteresseerden op af. In samenwerking met Huis van Gedichten werden twee dichtworkshops gegeven waar 18 mensen aan meededen.

Rondleidingen

In 2019 zijn er 651 rondleidingen gegeven door een twintigtal speciaal daartoe opgeleide rondleiders bij museum Beelden aan Zee. Naast de reguliere rondleidingen en inlooprondleidingen werden de tentoonstellingen toegankelijk gemaakt voor mensen met een visuele beperking en mensen met de ziekte van Alzheimer of andere vormen van dementie, en hun dierbaren. Museum Beelden aan Zee ontving een record aantal middelbare scholieren voor de rondleiding Visible Thinking. Scholen kwamen uit het hele land. Opvallend was het grote aantal reserveringen voor examengroepen (vmbo, havo en vwo).

Publieksbegeleidingsprogramma Niki de Saint Phalle

Museum Beelden aan Zee streefde ernaar doelgroepen samen te brengen door een publieksprogramma met cross-overs te maken bij de tentoonstelling Niki de Saint Phalle aan Zee. Het VSBfonds ondersteunde het gehele publieksbegeleidingsprogramma met € 23.000. Met behulp van gevarieerde educatieve producten werd het publiek op (inter)actieve wijze bij de tentoonstelling betrokken. De wetenschappelijke inhoud van de

tentoonstelling werd met diverse informatiebronnen toegankelijk gemaakt: via de informatieve teksten in de tentoonstelling, catalogi, rondleidingen, lezingen, museumlessen, en educatieve materialen zoals een film, kijkgids en speurtocht. In samenwerking met het kunsttijdschrift DADA (uitgeverij PLINT) werd er een speciale kindercatalogus gemaakt. Naast informatie over Niki de Saint Phalle zijn ook artikelen geschreven over de collectie van museum Beelden aan Zee, waaronder de Sprookjesbeelden en de Gipsotheek. Hans van der Gaarden, bekend als Man van Taal, gaf vijf lezingen 'ROND en ROND en ROND, de wereld van Niki de Saint Phalle' in de bibliotheek. Daarvan waren drie lezingen volledig uitverkocht. In totaal waren er 251 toehoorders.

De inhoud van de tentoonstelling werd eveneens vertaald naar ervaring en beleving door middel van workshops, het symposium VoorbeeldVrouwen en de theaterperformance NINA+ NIKI (februari 2020). De symposiummiddag werd georganiseerd in debatcentrum De Balie te Amsterdam. Aan de hand van vragen, die voortvloeiden uit het leven en werk van Niki de Saint Phalle, gaven twee sprekers een inkijk in hun eigen beroepspraktijk: Amie Dicke en Cathelijne Blok. Emma van Proosdij leidde het gesprek. NINA+ NIKI werd in de Grote Zaal gespeeld door Nina Goedegebure en geluidskunstenaar Dennis van Tilburg. De voorstelling was geïnspireerd op het leven van Niki de Saint Phalle en ging over de zoektocht naar identiteit, liefde en het verwerken van trauma's door middel van het kunstenaarschap. Er waren 91 mensen die de performance bijwoonden.

Sculptuur Instituut

In 2019 werden ca. 7803 bezoeken geregistreerd. Het merendeel van deze bezoeken betreft museumbezoekers die zich verder willen verdiepen in het werk van een bepaalde kunstenaar, een techniek of ander onderwerp dat zij zojuist hebben aanschouwd. Verder werden de collecties van het instituut geraadpleegd door universitaire of museale onderzoekers, studenten, kunstcritici en kunsthandelaren. Veel informatie wordt digitaal verstrekt. Naast de gebruikelijke toeschrijvingproblematiek is er bij openbare collectiebeheerders en andere instellingen en stichtingen een groeiende behoefte aan inhoudelijke en technische expertise met betrekking tot de moderne beeldhouwkunst. Bibliotheek- en documentatiecollecties zijn ook van belang voor de vrijwilligers van het museum die zich voorbereiden op hun taak als rondleider, educatiemedewerker, enz.

Onder leiding van de staf van het Sculptuur Instituut konden in het jaar 2019 de gebruikelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. De meeste aandacht ging uit naar de voorbereiding en organisatie van de tentoonstellingsprojecten van museum Beelden aan Zee, de belangrijkste partner van het instituut. Onder die werkzaamheden worden verstaan: conceptvorming, fondswerving, bruikleen- en verzekeringsproblematiek, tentoonstellingsopbouw en inrichting, conditierapportage, mailings, audiovisuele ondersteuning, tekstuele informatie, educatieprogramma's, inhoudelijke ondersteuning public relations, organisatie tentoonstelling gerelateerde symposia plus alle werkzaamheden die zich concentreren rond de tentoonstellingscatalogus: schrijven, tekst- en beeldredactie, coördinatie van vormgeving, druk en distributie.

Voor de reeks Monografieën van het Sculptuur Instituut werden delen voorbereid over de beeldhouwers Paul Grégoire, Theresia van der Pant en Pieter Starreveld. Een monografieproject over Nederlandse kunstenaars uit de MNK-reeks van het Prins Bernhard Cultuurfonds werd door het Sculptuur Instituut begeleid: Erich Wichman (auteur Frans van Burkom).

Naast de museale activiteiten waren het de collecties van het instituut, de uitbreiding, ontsluiting en het beheer van de verzamelingen boeken en tijdschriften, documentatie en archivalia die de aandacht vroegen, het opleiden en aansturen van de vrijwilligers en stagiaires die in het instituut ondersteuning bieden en het scholen van de

museumrondleiders.

De bibliotheek- en documentatiecollecties groeiden in 2019 gestaag, mede door het ruilverkeer met een aantal zusterinstellingen in binnen- en buitenland en door schenkingen van instituten en particulieren.

Nadat in 2018 het bibliotheekstelsel ADLIB verlaten was, is het gehele bibliotheekbestand ondergebracht in de al bestaande hosted-database-omgeving, met als engine de Crossmarx-database. Dit vergemakkelijkt de publicatie op internet, werkt kostenbesparend en het wordt makkelijker om collectie en bibliotheek te integreren in een backoffice. In 2019 is slechts een bescheiden aantal boeken ingevoerd. Dit komt door een laag aankoopbudget en de overgangssituatie door de softwaremigratie. Het Sculptuur Instituut werd in 2019 geraadpleegd voor allerlei expertisevragen. Die worden hoofdzakelijk per mail gesteld. Het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis (RKD) stuurt vragen over moderne beeldhouwkunst doorgaans naar ons door. Door onze ervaringen met de tentoonstellingen op het Lange Voorhout worden wij ook als ervaringsdeskundig gezien voor juridische en conserveringskwesties wat betreft beelden in de openbare ruimte.

Het Sculptuur Instituut ontwikkelt meer en meer technisch-museale knowhow. Museum Beelden aan Zee/Sculptuur Instituut is betrokken geweest bij een groot samenwerkingsproject van het zogenaamd Haags Preventienetwerk, dat als onderzoeksvraag had: Welke gevaren dreigen er bij grote wateroverlast (zware regenval, overstroming) voor Haagse culturele instellingen? Dit project, gefinancierd door de Mondriaanstichting, is een samenwerking tussen 7 Haagse culturele instellingen: naast museum Beelden aan Zee hebben het Mauritshuis, Museum Meermanno, de Koninklijke Bibliotheek, het Nationaal Archief, het Haags Historisch Museum en het Museon hun steentje bijgedragen.

Per 1 februari 2012 is de leerstoel Geschiedenis, theorie en praktijk van de moderne beeldhouwkunst gevestigd. Dankzij bijdragen van Lida Scholten-Miltenburg – in 2004 met haar echtgenoot Theo Scholten stichters van het Sculptuur Instituut -, twee Trustees van museum Beelden aan Zee en het Rotterdamse bedrijf TBI is de financiering van de leerstoel voor een periode van vijf jaar, inclusief de aanstelling van een Aio, rondgekomen. Met de instelling van deze leerstoel, door Theo Scholten reeds in 2003

geïnitieerd, kan het Sculptuur Instituut de academische inbedding vinden die van groot belang is voor de verdere uitbreiding van activiteiten in de toekomst. Het Curatorium wordt gevormd door voorzitter prof. dr. Kitty Zijlmans (Universiteit Leiden), secretaris ir. Joris van Bergen, de leden dr. Arie Hartog (Gerhard-Marcks-Haus, Bremen) en prof. dr. Frits Scholten (Universiteit van Amsterdam; Rijksmuseum).

Per 1 februari 2017 is de tweede en laatste termijn van vijf jaar ingegaan die zal eindigen op 1 februari 2022. Het tweede trimester van studiejaar 2021-2022 zal dan wel worden afgerond.

In het tweede semester van studiejaar 2018-2019 (februari - juni 2019) werd een BA-seminar onder de titel *A Century of Modern Dutch Sculpture in an International Perspective: The Colonial Empire* gegeven, met de volgende tekst in de studiegids:

'This seminar is the second in an interdisciplinary research project of 5 years that will result in an exhibition in the Beelden aan Zee Museum and a publication. The main goal is to write the history of a century of modern Dutch sculpture in an international perspective. The Dutch merchant fleet brought exotic spoils back to

the mother country, where they ended up in museum collections studied by students of academies and schools of arts and crafts. Established artists also pored over this booty and were re-energized at the sight of so much authentic, expressive power and marvellous handiwork. This heralded the downfall of academic instruction and emancipated the applied arts into fully fledged media of visual art. The assumption that this apparently 'non-Western' art formed the basis of almost all '-isms' - from the modernism that flourished in the years preceding the First World War and revived again after 1945 in movements like CoBrA, has been argued frequently. But there is no coherent study into the truth of this statement in connection with modern sculpture in the Netherlands. Nowadays, colonial monuments have become the focus of politically correct movements who want to get rid of the glorification of our colonial past. At the same time, artists from our former colonies in East (Dutch Indies) and West (Dutch Antilles and Suriname) (i.e. Tirzo Martha, Remy Jungerman) are a part of the international world of modern art and the former mother country seems to be of little concern to them. In these new breeding grounds of world art, artists disagree with each other on how to deal with the colonial past: deal with it once and for all or disregard it.'

Er waren 5 bijeenkomsten van telkens vier uur in de Bibliotheek van het Sculptuur Instituut, een literatuurexamen plus een sculptuurwandeling door Den Haag. De studenten kozen op basis van de opgegeven literatuur en onderwerpslijst een onderwerp dat zij vervolgens uitwerkten in een presentatie (pecha kucha) en twee essays. Verder werd men geacht te reflecteren op elkaars presentatie en werkstukken en een beeld te behandelen tijdens de Haagse wandeling. Het seminar werd afgesloten met een literatuurexamen.

In het eerste semester van studiejaar 2019 - 2020 (september - december 2019) werd een MA-seminar onder de titel A Century of Modern Dutch Sculpture in an International Perspective: architecture is sculpture, sculpture is architecture gegeven, het derde motief in een reeks van vijf. De studiegids vermeldde: "Architectuur is beeldhouwkunst en beeldhouwkunst is architectuur." Deze uitspraak is aan verschillende pioniers van de moderne beeldhouwkunst toegeschreven – Rodin, Maillol, Bronner – en staat in Nederland in direct verband met de opzienbarende ontwikkeling van de zogenaamde bouwplastic in het interbellum. Deze bloeide op na het midden van de 19e eeuw, als versierend element in de historiserende bouwprojecten van architect Cuypers, en beleefde zijn langzame einde in het midden van de 20e eeuw nadat de architecten van het Nieuwe Bouwen de decoratie dood hadden verklaard en hun architectuur zelf tot sculptuur bestempelden. Tussen beide uiterste, figureren het baksteenfunctionalisme van Berlage en de exuberantie van de Amsterdamse School. Maar voor het onderzoek is van belang dat de architecten van het Nieuwe Bouwen, gelieerd aan De Stijl, in de naoorlogse decennia de buitenwijken bouwden die de achtergrond vormde voor de jonge non-figuratieve Nederlandse beeldhouwkunst, ook wel abstract of geometrisch-abstract genoemd. Die traditie kende verschillende bronnen want kunstenaars als Henk Zweerus en Ben Guntenaar kwamen voor uit het Rijksakademie-onderwijs van Bronner terwijl Carel Visser en André Volten elders geschoold waren. Door de opkomst van de Conceptuele kunst en, daarna, de zogenaamde Nieuwe Figuratie van de jaren '80, flakkert het vlammetje van de abstracte richting in de Nederlandse beeldhouwkunst met een enkele vertegenwoordiger als Auke de Vries. Op hetzelfde moment worden we geconfronteerd met de verloederding van deze 'rotondekunst' die door zijn formele karakter de bevolking kennelijk niet heeft weten te behagen. Zo sterk zelfs dat het RCE er onderzoek naar heeft laten verrichten in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam en de Rietveld Academie. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan het spanningsveld sculptuur-architectuur (bv. Atelier Van Lieshout) en architectuur-sculptuur (bv. de Sonsbeek Paviljoens van Rietveld en Van Eyck).'

Er waren 5 bijeenkomsten van telkens vier uur in de Bibliotheek van het Sculptuur Instituut, een literatuurexamen plus een sculptuurwandeling door

Den Haag. De studenten kozen op basis van de opgegeven literatuur- en onderwerpslijst een onderwerp dat zij vervolgens uitwerkten in een presentatie (pecha kucha) en twee essays. Verder werd men geacht te reflecteren op elkaars presentatie en werkstukken en een beeld te behandelen tijdens de Haagse wandeling. Het seminar werd afgesloten met een literatuurexamen.

Begeleiding werd gegeven aan de volgende onderzoeksprojecten:

- Tonny Beentjes, Casting Rodin's Thinker (PHD-onderzoek; promotie 22/2/2019)
- Dick van Broekhuizen, Center and Periphery in Nineteenth Century Sculpture Ontstellend weezinwekkend maar wonderbaarlijk intens. Op zoek naar Fremiets Gorille-beelden (1859-1888) (PHD-onderzoek)
- Frédérique Brinkerink, Ambacht en zelfexpressie. Onderzoek naar beeldhouwkunst in Nederland in de 19e eeuw (Vereniging Rembrandt/Ekkart Fonds)
- Frans van Burkom, Erich Wichman (MNK-reeks PBC)
- Roosmarijn Hompe, Nederlands internationaal cultuurbeleid in de kinderschoenen: de buitenlandse tentoonstellingen van het ministerie van OKW 1945-1973 (PHD-onderzoek)
- Emma van Proosdij, De abstract-geometrische traditie in de Nederlandse beeldhouwkunst (PHD-onderzoek)

Expertise werd ter beschikking gesteld voor:

Onderwerpen: nieuwe opstelling Wibaut-standbeeld (Wezelaar) door Hans van Houwelingen, Amsterdam; Beeldentuin De Havixhorst; Atelier André Volten; kunstcollectie AEGON; geschiedschrijving Kunsthandel M.L. de Boer; openbare beeldhouwkunst Groep A'dam, Emmaplein, Amsterdam; kunstenaarsmonografieën Otto B. de Kat Stichting; openbare monumenten Prins Willem de Eerste Stichting; Kunst in het Singelpark, Leiden; Art Zuid, Amsterdam; Beelden in Leiden; Huis Doorn; Stichting Tuinen van Verwondering (Ernst Veen), Monument Aletta Jacobs, Den Haag.

Ruilverkeer werd onderhouden met:

Stedelijk Museum Amsterdam, Middelheim Museum, Antwerpen (B), Georg Kolbe Museum, Berlijn (D), Guggenheim Museum, Bilbao (S), Gerhard-Marcks-Haus, Bremen (D), Nasher Sculpture Center, Dallas (VS), Koninklijke Bibliotheek, Den Haag, Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie, Den Haag, Münzkabinett, Dresden (D), Lehmbruck Museum, Duisburg (D), Städtische Museen Heilbronn (D), Käthe Kollwitz Museum, Keulen (D), Henry Moore Institute, Leeds (GB), Tate Modern, Londen (GB), Skulpturenmuseum Glaskasten, Marl (D), Mu.ZEE, Oostende (B), Kröller-Müller Museum, Otterloo, Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam, Centre Pompidou, Parijs (F), Fondation Maeght, St. Paul de Vence (F), Smithsonian, San Francisco (VS), Het Depot, Wageningen, Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Washington (VS).

Ossip Zadkine, Zonder titel, circa 1925, inkt op vloeiend papier, 395 x 365 mm

Externe functies, voordrachten, publicaties en reizen

Joost Bergman

Externe functies

- Conservator van de tentoonstelling *Carel Visser. Grafiek* in Gemeentemuseum Den Haag, 16 maart t/m 10 juni 2019.

Publicaties

- Bergman, Joost, *Carel Visser. Grafiek*, tent.cat. 's-Gravenhage (Gemeentemuseum Den Haag), Zwolle (Waanders) 2019.
- Carel Visser. 'Heel fijne bladen', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 27, pp. 12-13.
- Itamar Gilboa. 'An object of desire', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 28, pp. 12-13.
- Niki de Saint Phalle. 'Niki op papier', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 29, pp. 6-10.
- 'Biografie' in: tent.cat. *Niki de Saint Phalle aan Zee*, 's-Gravenhage (museum Beelden aan Zee) Zwolle (Waanders) 2019, pp. 8-27.
- 'Niki en Nederland', in: tent.cat. *Niki de Saint Phalle aan Zee*, 's-Gravenhage (museum Beelden aan Zee), Zwolle (Waanders), 2019, pp. 86-107.
- 'Aan Zee. De Baders', in: *DADA. Niki de Saint Phalle*, Eindhoven (Plint) 2019, pp. 32-33.
- 'Sitting on a Silent Wave', in: *Adriaan Rees. Witboek/ The White Album*, 's-Gravenhage (museum Beelden aan Zee), pp. 36-39.

Voordrachten

- Lezing aan Zee: *Carel Visser Grafiek*, museum Beelden aan Zee (2/6)
- BAZ Academy, *Niki de Saint Phalle*, museum beelden aan Zee (9/9)
- College *Niki de Saint Phalle*, bruikleenveiling, museum Beelden aan Zee (28/11)

Onderzoek en onderwijs

- Universitair docent en coördinator masterspecialisatie 'Kunst, Markt en Connaissieurschap', Vrije Universiteit Amsterdam (feb./mrt.).
- Begeleiding Londen excursie masterstudenten kunstgeschiedenis Vrije Universiteit Amsterdam (24-30/3) ??
- Bezoek aan de 'Tarot tuin' van Niki de Saint Phalle in Toscane (3-4/9).
- Atelierbezoek Adriaan Rees, Amsterdam (20/9)
- Bezoek aan beeldhouwer Cornelius Rogge, Hall (25/10)
- Atelierbezoek Carel Blotkamp, Utrecht (3/12)

Deelname aan, bezoek aan (selectie)

- Bezoek Tefaf, Maastricht (22/3)
- Bezoek ArtBasel, Fondation Beyeler en Schaulager (10-12/6)
- Bezoek Unseen, Amsterdam (21/9)
- Bezoek Open Studios, Rijksakademie, Amsterdam (24/11)
- Diverse tentoonstellingen

Frédérique Brinkerink

Bijeenkomsten

- Museumvereniging (7/1)
- The Hague and Partners (18/2)
- Netwerkontbij Badhotel 10/4)
- Atelierbezoek Mohana van der Kroonenberg (23/5)

Reizen

- Zadkine: planning retourtransport, reis Parijs (25/1)
- TEFAF Maastricht (13-24/3)

Ontvangsten

- Lebon (22/1)
- Tjerk Wiegersma en Nicolas Zadkine (2/2)
- Diana Wiegersma (22/2)

Rondleidingen

- Zadkine: L'Amitié Club La Haye (5/1)
- Zadkine: Museum Jan van der Togt (nu Museum Jan, 12/2 en 28/2)
- Zadkine: Jan de Groen (26/2)

Overige

- Artikel BaZ Magazine ??
- College Kunsttechnieken, beeldhouwkunst, voor studenten van Universiteit Leiden (9/5)

Externe functies

- Gids Rijksmuseum; gids bij l'Amitié Club La Haye; docente Kunstgeschiedenis bij KaperGerlings; projectleider en curator bij Tamazirt Museum, Marokko.

Dick van Broekhuizen

Funcities

- Lid ICOM (2002...)
- Lid Overleg Kunsthistorische Bibliotheken in Nederland (2002...)
- Lid Art Historians Nineteenth Century Art (AHNCA, 2016...)
- Promovendus Universiteit Leiden (2015...)

- Coördinator Wateroverlast II Haags preventienetwerk, webredacteur haagspreventienetwerk.nl (2017...)
- Voorzitter Kunstcommissie Hooglandse kerk Leiden (LBG) (2019...)

Voordrachten

- Gehele studiedag voor studenten MA UVA/ VU Curating (docent: Thomas Berghuis) over artistiek beleid museum (1/3)
- Veiligheid museum (BAZ Academy) (20/5)
- Gespreksvoorzitter tafel State of public art, Leiden (onderzoeksvraag: welke rol heeft kunst in de openbare ruimte): expert meeting vanwege het Cultuurfonds Leiden en het Lucas van Leyden fonds (17/10)

Publicaties

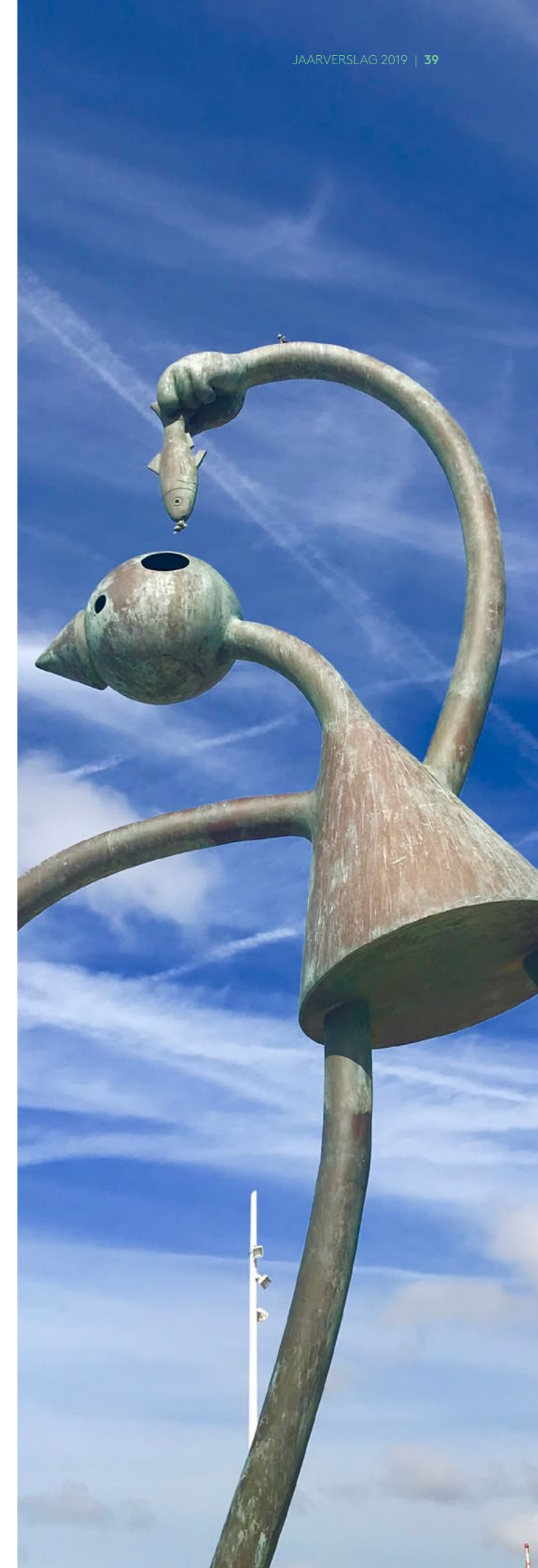
- 'Terrassen van stilzwijgende standvastigheid', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 27, pp. 24-25
- 'Ger Eenens, verzamelaar zonder beleid', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 28, pp. 18-19
- 'De vrije strandstoel', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 29, p. 11
- 'Lisa Sebestikova Forming Fluidity', in *BAZ Magazine* 12 (2019), pp. 28-29
- Vijfde exclusieve bruikleenveiling, Scheveningen 2019

Reizen

- TEFAF Maastricht (18/3)
- Bezoek tentoonstelling Paul Neagu Galerie Parts Project (Den Haag) (22/3)
- Galerie Dürst Britt Mayhew Den Haag (26/3)
- Arie Schippers museum Kampen (2/4)
- Bijwoning aanbieding oeuvrecat. Marijke Gemessy plus koninklijke onderscheiding (11/5)
- Beelden in Leiden opening (16/5)
- Studiemiddag Linked Open Data (Den Haag) (21/6)
- Bezoek Bruijninx Breebaart bij Galerie Bos (Den Haag) (19/7)
- Opening Centraal Museum Madelon Hooykaas, Louis Andriessen (Utrecht) (7/9)
- Museumkennisdag Museumvereniging diversiteit en inclusiviteit (Kerkrade) (4/10)
- Studiemiddag Pauline Burmann over Afrikaanse kunst (Amsterdam) (18/12)

Memorabel

- -Rondleiding door expert Elisabeth Lebon, bronsgiettechnieken Zadkine (22/1)

Marlies Nijkamp*Publicaties*

- 'Jong geleerd, oud gedaan', *BAZ Magazine* 12 (2019)
- 'Dansen als een Nana', in *BAZ Magazine* 12 (2019)
- 'Plastiek fantastiek', in *DADA* (2019)
- 'Doe Niki Nana', in *DADA* (2019)

Deelname aan, bezoek aan

- Beeldopnames educatieprogramma 2019-2020 (23/1)
- Femmes Night, Gemeentemuseum, Den Haag (21/2)
- Presentatie gegeven aan cultuurcoaches CultuurSchakel over aanbod VONK, Den Haag (25/3)
- Haagse Cultuuronderwijs Dag, Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten, Den Haag (17/4)
- Debatavond Night Shift, Het Nieuwe Instituut, Rotterdam (18/4)
- Informatiemiddag over Swellpaper (tactiele tekeningen) door Jacques Schuiling, Dedicon, Den Haag (1/5)
- Organisator educatieoverleg CultuurSchakel, Zaal 3, Den Haag (23/5)
- Jaume Plensa, Behind the walls, Frieze Sculpture, Rockefeller Center, New York (12/5)
- Constantin Brancusi Sculpture, MoMA, New York, (13/5)
- Focus: Wiener Werkstätte Jewelry, Neue Galerie, New York, (13/5)
- Open call 'Kunsteducatie voor mbo'ers' door Fonds 21, Utrecht (6/6)
- Bezoek aan SBO P.H. Schreuderschool, Den Haag (12/6)
- Samenwerkingsoverleg met Huis van Gedichten, Den Haag (12/6)
- Educatieoverleg CultuurMenu, museum Bredius, Den Haag (02/7)
- Lust for Life | Ed van der Elsken, Nederlands Fotomuseum, Rotterdam (6/7)
- Informatiebijeenkomst publieksonderzoek The Hague & Partners, Theater PePijn, Den Haag (8/7)
- Interview voor OOG, magazine van de Oogvereniging (artikel verschenen in Jaargang 5, nr 3, september 2019) (12/7)
- Cultuurmarkt UIT festival, Den Haag (8/9)
- Educatieoverleg CultuurMenu, Museon, Den Haag (17/9)
- Ontvangst met rondleiding leerkrachten van Praktijkschool De Poort (15/10)
- Educatieoverleg CultuurSchakel, Stroom, Den Haag (31/10)
- Educatieoverleg CultuurMenu, Stadhuis, Den Haag (5/11)
- Educatieoverleg CultuurSchakel, Theater De Vaillant, Den Haag (11/11)
- Kennismiddag Visible Thinking, Theater De Vaillant, Den Haag (12/11)

Trainingen en instructies

- Algemene trainingmiddag educatieteam (21/1)
- Algemene vergadering rondleidersteam (18/2)

- Instructiemiddag rondleidersteam en educatieteam, Carel Visser (18/3)
- Instructiemiddag rondleidersteam en educatieteam, Jaume Plensa en Itamar Gilboa (24/6)
- Algemene vergadering rondleidersteam (9/9)
- Algemene trainingmiddag educatieteam (26/9)
- Instructiemiddag rondleidersteam en educatieteam, Niki de Saint Phalle (7/10)
- Instructiemiddag rondleidersteam en educatieteam, Adriaan Rees (9/12)

Emma van Proosdij*Functies*

- Lid éénmalige adviescommissie met als doel de studie beter te laten aansluiten op de beroepspraktijk, afdeling Kunstgeschiedenis, UVA Amsterdam (1/5)

Voordrachten

- Inleiding tentoonstellingsprogramma 2019, Nieuwjaarsreceptie voor partners Beelden aan Zee (21/1)
- Lezing Zadkine. Behind the scenes, museum Beelden aan Zee (10/2)
- Moderator vraaggesprek tussen Koos Flinterman, André Kruysen en Peter Struycken, opening Carel Visser. Genesis (17/3)
- BAZ Academy, Carel Visser. Genesis, museum Beelden aan Zee (25/3)
- Interview met Bloum Cardenas voor de oprichting van het LIDA Fonds, museum Beelden aan Zee (4/10)
- Seminar Abstractie, BA cursus beeldhouwkunst, Universiteit Leiden, museum Beelden aan Zee (22/11)

Publicaties

- 'Het mooiste is allang gemaakt', in Jan Teeuwisse e.a., Adriaan Rees. Witboek/The White Album, museum Beelden aan Zee, 2019, pp. 4-6

Masterclasses

- Masterclass Brons, Elisabeth Lebon, museum Beelden aan Zee (22/1)

Reizen

- Overdracht van De vlag van Bert Kreuk, Kunsthal Rotterdam (4/2)
- Presentatie monografie Erich Wichman, bezoek tentoonstelling met Frank van den Broeck, Centraal Museum, Utrecht (29/3)
- Atelierbezoek Klaas Gubbels (19/4)
- Tentoonstelling Elisabeth Frink, Sainsbury Centre, Norwich (18-19/2)
- Opening ART Zuid, Hilton Amsterdam (17/5)
- Pietrasanta, atelier Pietro Cascella, Cordelia von den Steinen, Igor Mitoraj (8-11/7)
- Galerie InDruk, Klaas Gubbels (20/7)
- Atelierbezoek Willem Diepraam (31/7)
- Henry Moore Foundation, Perry Green (11/9)
- Atelierbezoek Adriaan Rees (20/9)

Jaume Plensa, *Double Roots* (2017), RVS

Carel Visser, Genesis

Jacqueline van Schaik

Functies

- Stichting Directieoverleg Haagse Musea (27/6 en 10/12)
- Netwerk Cultuur Mecenaat (17/4, 28/5 en 29/11)

Jan Teeuwisse

Functies

- Voorzitter Redactiecommissie Monografieënreeks Nederlandse beeldende kunstenaars (Prins Bernhard Cultuurfonds (vanaf 2000)
- Bestuurslid Otto B. de Kat Stichting (vanaf 2002)
- Lid Vetting Committee TEFAF (vanaf 2004)
- Vicevoorzitter Prins Willem de Eerste Herinneringsstichting (vanaf 2004)
- Penningmeester Stichting Charlotte van Pallandt Prijs (vanaf 2004)
- Secretaris Jaap Kaas Stichting (vanaf 2005)
- Bestuurslid Stichting Federico Antonio Carasso (vanaf 2005)
- Lid Comité van Aanbeveling Art Zuid (vanaf 2009)
- Bestuurslid Stichting Beeldenpark De Havixhorst (vanaf 2010)
- Lid adviescommissie Atelier André Volten (vanaf 2013)
- Adviseur AEGON Kunstcollectie (vanaf 2016)
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Gardens of Wonder (2016 - 2019)
- Lid adviescommissie Monument Aletta Jacobs, Den Haag (vanaf 2019)

Voordrachten

- Oppositie promotie Tonny Beentjes, *Casting Rodin's Thinker. Sand mould casting, the case of the Laren Thinker and conservations treatment in innovation*, Universiteit van Amsterdam (22/2)
- Aanbieding monografie Erich Wichman, Centraal Museum, Utrecht (29/3)
- Inleiding opening Carel Visser. *Genesis* (17/3)
- Openingstoespraak *Jonge Beelden*, Pieterskerk, Leiden (6/5)
- Openingstoespraak Charlotte van Pallandt, Museum De Fundatie, Zwolle (25/5)
- Inleiding opening Jaume Plensa. *Do not touch, caress!* (22/6)
- Inleiding opening Klaas Gubbels. *Eindelijk weer aan Zee* (6/9)
- Inleiding opening Lisa Sebestikova. *Forming Fluidity* (26/9)
- Inleiding opening Niki de Saint Phalle aan Zee (6/10)
- Inleiding opening Adriaan Rees. *Witboek* (5/12)

Publicaties

- 'Beeldhouwster & Baron & Borstbeeld', in Han van Hagen e.a., *Als was in je handen*, De Wijk (De Havixhorst) 2019, pp. 6-7
- 'Van Madiba tot De Zwijger: Arie Schippers statuair', in Judith Polman e.a., *Willem van Oranje en de eerste vrije Statenvergadering 1572 Dordrecht*, Dordrecht

2019, pp. 35-44

- '1994 - 2019. Nederland Beeldhouwland aan Zee', in *BAZ Magazine* 12 (2017) 27, p. 5
- 'Plensa aan Zee', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 28, p. 5
- 'Jaume Plensa. Do not touch, caress!', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 28, pp. 7-9
- 'Klaas, Lisa, Niki, Quentley en Adriaan', in *BAZ Magazine* 12 (2019) 29, p. 5

Reizen

- Afscheid Peter Don, RCE, Amersfoort (29/1)
- BRAFA Brussel (30/1)
- Overdracht van De vlag van Bert Kreuk, Kunsthal Rotterdam (4/2)
- Art Rotterdam (6/2)
- Opening Richard Long, De Pont, Tilburg (16/2)
- Tent. Elisabeth Frink, Sainsbury Centre, Norwich (18-19/2)
- Keuring TEFAF, Maastricht (12 - 10/3)
- Trusteereis TEFAF, Hedgehouse (22/3 - 24/3)
- 100 jaar Bauhaus, Museum Boymans, Rotterdam (3/4)
- 100 jaar Bauhaus, Weimar en Dessau (11/4 - 14/4)
- Tentoonstelling residentie Duitse ambassadeur, Den Haag (14/5)
- Opening *Jonge Beelden*, Pieterskerk, Leiden (16/5)
- Opening ART Zuid, Hilton Amsterdam (17/5)
- Tent. Manzoni, Stedelijk Museum Schiedam (24/5)
- Opening Charlotte van Pallandt, Museum De Fundatie, Zwolle (25/5)
- Onthulling beeld Volten, Bouwfonds, Amsterdam (18/6)
- Collectie Drake, Wassenaar (19/6)
- Onthulling standbeeld Wibaut, Amsterdam (23/6)
- Tent. Mark Brusse, Museum Het Valkhof, Nijmegen (4/7)
- Atelierbezoek Casper Berger, Amsterdam (8/7)
- Musée Bourdelle, Parijs (16/7)
- Uitreiking Wilhelmina Ring aan Tirzo Martha, CODA, Apeldoorn (31/8)
- Tent. 100 Jaar Vrouwenkiesrecht (Aletta Jacobs) Groninger Museum, Groningen (4/9)
- Overleg De Fundatie & Waanders, Zwolle (18/9)
- Opening Richier, Musée Picasso, Antibes (5/10 - 6/10)
- Onthulling Monument Willem van Oranje, Dordrecht (9/10)
- Atelierbezoek Nyncke Schepers, Bentveld (7/11)
- Atelierbezoek Francisca Zijlstra, Beek (14/11)
- Fondation Custodia, Parijs (3/12)
- Atelierbezoek Mark Brusse (3/12)
- Overleg Marc Lambrechts, Antwerpen (18/12)

Facts & Figures

438 Vrienden • 35
 Gouden Vrienden • 45
 SculptureClub leden
 • 10 LIDA Fonds • 10
 Zakenvrienden • 11
 Leden van de Board of
 Trustees • 5 Vormidable
 Patronen • 8.334
 Volgers op Facebook •
 4.545 Abonnees op de
 digitale nieuwsbrief •
 Oplage BAZmagazine:
 5.000 Blockbuster •
 (NIKI): 8.000 • 214.814
 Unieke bezoekers op
 beeldenaansee.nl •
 146 Vrijwilligers • 4.119
 Volgers op Instagram •
 132.150 Bezoekers

In de pers/publicaties

Titel artikel	Medium	Datum
Kunstjaar 2019: Jaar van Rembrandt	kunstvensters.com	01 Jan 2019
Lezing 'Zadkine aan Zee' in Maartenskerk	Nieuwsblad de Kaap.nl	03 Jan 2019
'Totale rust is vre-se-lijk als je 24/7 bezig wilt zijn met nieuwe dingen leren'	Den Haag Centraal	10 Jan 2019
Veerle Verheggen kan eindeloos boetsen aan mensfiguren	Weekendkrant Hillegom, Katwijk en Lisse	18 Jan 2019
Zadkine in Beelden aan Zee	Max Magazine	25 Jan 2019
Een dagje Scheveningen, ook in de winter!	www.stylestatement.nl	26 Jan 2019
EvenementenXpress: Zadkine aan zee	Nieuwsblad de Kaap.nl	31 Jan 2019
'Langer parkeren museumbezoek'	Telegraaf Den Haag regio pagina	05 Feb 2019
Jubileum Beelden aan Zee	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	07 Feb 2019
Mijlpaal voor museum Beelden aan Zee	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	07 Feb 2019
Bezoekers Beelden aan Zee: 3 uur parkeren	dagblad070.nl	09 Feb 2019
Mijlpaal voor museum Beelden aan Zee	www.ad.nl	10 Feb 2019
D66'er Groenewold wil speciale parkeertijden voor museum	De Scheveninger	12 Feb 2019
Raadslid Dennis Groenewold (D66) lost parkeerproblemen rond Beelden aan Zee op	de Scheveningsche Courant	13 Feb 2019
PRECISIEWERK	Grazia	19 Feb 2019
Kunstenaar Guus Hellegers laat veel na	Nieuwe Ooststellingwerver	20 Feb 2019
Museum eert Carel Visser	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	26 Feb 2019
SCHEVENINGEN Museum Beelden aan Zee	Kunstschrift	28 Feb 2019
BOTTEN, VEREN, HOEVEN EN VLEUGELS	Spoor	28 Feb 2019
Tirzo Martha wint Wilhelminaring	www.metropolism.com	12 Mar 2019
Voor Tirzo Martha is de Wilhelminaring meer dan een prijs voor zijn kunsten	www.volkskrant.nl	12 Mar 2019
PRIJS Voor Tirzo Martha is de Wilhelminaring meer dan een prijs voor zijn kunstenaarschap	Volkskrant	13 Mar 2019
Boek over Amersfoortse beeldhouwer Pieter Starreveld laat op zich wachten	www.ad.nl	13 Mar 2019
Strandseizoen 2019 officieel van start met BonFire Beach Fest op het strand	descheveningschecourant.nl	21 Mar 2019
Carel Visser: Genesis en Grafiek	jegensentevens.nl	27 Mar 2019
Panorama van Mesdag is bijna perfect, op drie meter na	www.omroepwest.nl	28 Mar 2019
Tip! 5 x Den Haag ontdekken met de Hofpas	indebuurt.nl	28 Mar 2019
Carel Visser	Collect Kunst Antiek Design	31 Mar 2019
Jaume Plensa keert terug naar Barcelona (Sp)	Camperreismagazine	31 Mar 2019
Neemt Instagram de kunstmarkt over?	Collect Kunst Antiek Design	31 Mar 2019

Titel artikel	Medium	Datum
Creatief met gips	Hollands Glorie	31 Mar 2019
'Hoedjes' van Auke de Vries maken tussenlanding	Den Haag Centraal	04 Apr 2019
Mesdag smokkelde er drie meter bij	Den Haag Centraal	04 Apr 2019
Wandeling door het scheppingsverhaal	Gooi- en Eemlander	04 Apr 2019
Wandeling door het scheppingsverhaal	Leidsch Dagblad ed. Duin en Bollenstreek	04 Apr 2019
Wandeling door het scheppingsverhaal	Noordhollands Dagblad ed. Alkmaarsche Courant	04 Apr 2019
Zeemonsters, dierenkunst en andere boeiende tentoonstellingen	www.nu.nl	04 Apr 2019
Beeldhouwer Carel Visser, grote expositie in museum Beelden aan Zee	www.papendrecht.net	08 Apr 2019
Carel Visser: Genesis	Volkskrant Magazine	13 Apr 2019
In de startblokken voor het nieuwe strandseizoen	De Scheveninger	16 Apr 2019
Scheveningen staat weer even in brand tijdens BonFire Beach Fest	www.ad.nl	16 Apr 2019
Expositie van Carel Visser	Papendrechts Nieuwsblad	17 Apr 2019
Verdomd, het scheppingsverhaal past perfect bij Carel Visser zijn zestig ja	www.volkskrant.nl	29 Apr 2019
Het in een kleine zestig jaar opgebouwde oeuvre van Carel Visser plooit zich soepel naar het (wat clichématige) scheppingsverhaal.	Volkskrant	30 Apr 2019
De Kunstmeisjes Moederdag Special	kunstmeisjes.com	03 May 2019
'Allemensen' van Franssen & Van Krogten	rijswijksdagblad.nl	03 May 2019
Expo als prijs voor Auke de Vries	www.rd.nl	07 May 2019
NU TE ZIEN: CAREL VISSER	Trouw	08 May 2019
Kunstenaar Sylvia B. geeft lezing over Kunst in Stad	www.skgr.nl	08 May 2019
Speuren door het brein van Carel Visser	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	16 May 2019
Speuren door het brein van Carel Visser	AD Zuid-Holland	16 May 2019
Guus Hellegers exposeert in Beelden aan Zee	stellingwerf.nl	16 May 2019
Blijven de beelden weg van het Haagse Voorhout	kunst-hart.nl	21 May 2019
Picasso aan Zee. Keramiek en sculptuur	www.blockbusterfonds.nl	21 May 2019
Eindeloos variëren op het saaije verveelt nooit	Trouw	08 Jun 2019
Wow, op Scheveningen staan ineens gigantische beelden	indebuurt.nl	17 Jun 2019
Beeld Scheveningse kust	Reformatisch Dagblad	17 Jun 2019
'Mar' en 'Calotta' van Plensa in Scheveningen	Friesch Dagblad	19 Jun 2019
JAUME PLENSA	Libelle	19 Jun 2019

Titel artikel	Medium	Datum
Beeldhouwwerken Jaume Plensa in Museum Beelden aan Zee	museumtijdschrift.nl	19 Jun 2019
Beeldhouwer Plensa in museum Beelden aan Zee	dagblad070.nl	20 Jun 2019
Beeldhouwer Plensa in museum Beelden aan Zee	voorburgsdagblad.nl	20 Jun 2019
Beelden Plensa mogelijk op Hofvijver	nieuws.nl	20 Jun 2019
Beelden van kunstenaar Jaume Plensa verrijzen mogelijk op Hofvijver	www.ad.nl	20 Jun 2019
Beelden Plensa mogelijk op Hofvijver	www.rd.nl	20 Jun 2019
Beelden van kunstenaar Jaume Plensa verrijzen mogelijk op Hofvijver	www.oozo.nl	20 Jun 2019
Beelden Plensa mogelijk op Hofvijver	Friesch Dagblad	21 Jun 2019
Beelden Plensa in Hofvijver	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	21 Jun 2019
Beelden Plensa mogelijk op Hofvijver	het Parool	21 Jun 2019
25-jarig jubileum Museum Beelden aan Zee opgeluisterd met metershoge beelde	www.omroepwest.nl	21 Jun 2019
Groot, groter, grootst: beeldtentoonstelling van Jaume Plensa	www.omroepwest.nl	21 Jun 2019
Twee beelden Plensa op Haagse Hofvijver	Leeuwarder Courant ed. Zuid	22 Jun 2019
Twee beelden Plensa op Haagse Hofvijver	Dagblad van het Noorden ed. Groningen Stad	22 Jun 2019
Haagse culturele instellingen gaan samenwerken om meer mensen te lokken	www.omroepwest.nl	24 Jun 2019
Nieuwe kunstwerken geplaatst langs de Strandweg	De Scheveninger	25 Jun 2019
2 X BEELDEN AAN ZEE	Nouveau	25 Jun 2019
'KUNST OM ZACHT TE STRELEN'	Telegraaf Landelijk	25 Jun 2019
Kijken doe je ook met je handen op de eerste grote tentoonstelling van Jaum	www.trouw.nl	27 Jun 2019
Aanraken mag in Beelden aan Zee	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	27 Jun 2019
Beelden van Plensa moet je zien, maar vooral strelen	Trouw	27 Jun 2019
In glanzend chroom	NIW - Nieuw Israelitisch Weekblad	28 Jun 2019
CONTEMPORARY ART	Telegraaf Den Haag regio pagina	28 Jun 2019
Museum Beelden aan Zee (NL)	Collect Kunst Antiek Design	30 Jun 2019
Museum Beelden aan Zee	Museumtijdschrift Tentoonstellingsagenda	30 Jun 2019
JAUME PLENSA	Tableau Fine Arts magazine	30 Jun 2019
De sleutelwerken van KLAAS GUBBELS	Origine	30 Jun 2019
Het gedroomde museum van Maya Meijer	See All This	30 Jun 2019

Titel artikel	Medium	Datum
HIER AAN DE KUST	ELLE	30 Jun 2019
Niki de Saint Phalle aan Zee Niki de Saint Phalle aan Zee - See All This	seeallthis.com	03 Jul 2019
Charlotte van Pallandt; een beeldhouwersleven	biografieportaal.nl	05 Jul 2019
The Hague Contemporary Art Weekend	www.oozo.nl	05 Jul 2019
Wauw! Estavana Polman omgetoverd glamourvrouw	www.story.nl	05 Jul 2019
Jaume Plensa in Museum Beelden aan Zee	www.mixedgrill.nl	07 Jul 2019
Recensie De onbekende en toch zo bekende Jaume Plensa in Leeuwarden	huisaanhuisleeuwarden.nl	10 Jul 2019
Jaume Plensa in Museum Beelden aan Zee	www.agreylady.nl	11 Jul 2019
Beeld van Johan Creten op binnenkoer Arenbergkasteel	www.nieuwsblad.be	20 Jul 2019
MUSEUM BEELDEN AAN ZEE	Libelle	24 Jul 2019
'Kunst om te ervaren met je hart'	Noordhollands ed. Alkmaarsche Courant	25 Jul 2019
Zomermarkt Scheveningen Boulevard	www.uitzinnig.nl	26 Jul 2019
Museum beelden AAN ZEE	Meetings special	31 Jul 2019
Nieuw: Tirzo Martha in Beeldengalerij	dagblad070.nl	01 Aug 2019
Onthulling nieuw sculptuur Tirzo Martha in de Haagse Beeldengalerij	www.070magazine.nl	02 Aug 2019
Onthulling nieuw sculptuur Tirzo Martha in de Haagse Beeldengalerij	070magazine.nl	02 Aug 2019
Museum Beelden aan Zee - BankGiro Loterij	www.bankgiroloterij.nl	02 Aug 2019
Van Christie's naar Catawiki: 'Kunst is niet meer alleen voor de elite'	www.rtlz.nl	05 Aug 2019
Charlotte van Pallandt in Museum de Fundatie: 'Kunst als levensdoel'	www.agreylady.nl	06 Aug 2019
Kinderworkshop Beelden aan Zee	De Scheveninger	13 Aug 2019
Gratis uitjes in Den Haag: van muziekfestivals tot musea	indebuurt.nl	14 Aug 2019
Body of Work: bijzonder zelfportret Itamar Gilboa	www.digitalekunstkrant.nl	15 Aug 2019
Jaume Plensa	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	16 Aug 2019
Zelfportret binnenstebuiten	Telegraaf Landelijk	20 Aug 2019
Museum Beelden aan Zee	Den Haag Centraal	22 Aug 2019
Jaume Plensa maakt beelden om te strelen	www.digitalekunstkrant.nl	22 Aug 2019
PROFIEL	Volkskrant Magazine	24 Aug 2019
Klaas Gubbels - Eindelijk weer aan Zee	whichmuseum.nl	24 Aug 2019
Museum Beelden aan Zee	Den Haag Centraal	29 Aug 2019

Titel artikel	Medium	Datum
BEELDENGALERIJ NIEUWE AANWINST	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	30 Aug 2019
Portret van Hedelse Erna van Lith maakt kans op Portretprijs	www.hetkontakt.nl	30 Aug 2019
In de digitale wapenwedloop is Nederland niet alleen slachtoffer maar ook d	www.volkskrant.nl	30 Aug 2019
Beelden Jaume Plensa in Hofvijver Den Haag	Kunstkrant	31 Aug 2019
JAUME PLENSA- MUSEUM BEELDEN AAN ZEE, SCHEVENINGEN	Residence	31 Aug 2019
BEELDEN BUITEN	Seasons	31 Aug 2019
Overall loert het digitale gevaar	Volkskrant	31 Aug 2019
Tirzo Martha x Beeldengalerij, een zintuiglijke ervaring	jegensentevens.nl	02 Sep 2019
Wilhelminaring naar Tirzo Martha voor hele oeuvre	NRC Handelsblad	02 Sep 2019
Ode aan vrouwelijkheid bij Museum Beelden aan Zee	Den Haag Centraal	05 Sep 2019
7 september 2019 – 23 februari 2020 Klaas Gubbels Eindelijk weer aan Zee	kunstzoektmuur.com	07 Sep 2019
Het beeldenrijk aan de kust bestaat 25 jaar	www.nrc.nl	12 Sep 2019
Kunstlezing Niki de Saint Phalle	mijngelderland.nl	12 Sep 2019
Museum Beelden aan Zee viert 25-jarig jubileum	denhaagfm.nl	12 Sep 2019
Kunstlezing Niki de Saint Phalle	www.aaltensnieuws.nl	12 Sep 2019
Brief waarin Niki de Saint Phalle haar afgrijselijke jeugd beschrijft voor	www.volkskrant.nl	12 Sep 2019
In een brief aan haar kleindochter vertelt Niki de Saint Phalle over haar verschrikkelijke jeugd	Volkskrant	13 Sep 2019
Beeldenrijk	NRC Handelsblad	14 Sep 2019
Beeldenroute ARTZUID zomerhit in Amsterdam	www.amsterdamsdagblad.nl	16 Sep 2019
Lezing over Niki de Saint Phalle	Aalten Vooruit	18 Sep 2019
Kunsts & cultuur die blijft hangen	levenmagazine.nl	20 Sep 2019
De powervrouwen van Niki de Saint Phalle	fd.nl	21 Sep 2019
Niki de Saint Phalle aan Zee	whichmuseum.nl	24 Sep 2019
Affiche Nero aan Zee Ma Loute l'Amore in città Treinlezen Fellini (3)	www.avondlog.nl	27 Sep 2019
Jaume Plensa	Collect Kunst Antiek Design	30 Sep 2019
Niki de Saint Phalle Aan zee	See All This	30 Sep 2019
WEERZIEN AAN ZEE	Espanje!	30 Sep 2019
OKTOBER	Leven! Den Haag	30 Sep 2019
ODE AAN DE VROUW	Tableau Fine Arts magazine	30 Sep 2019

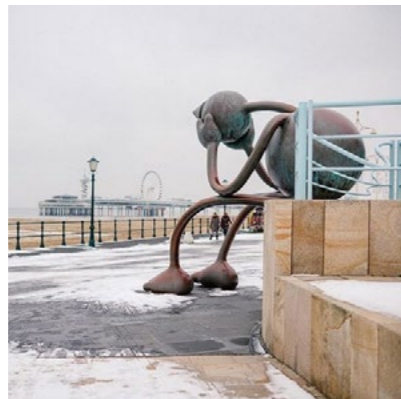
Titel artikel	Medium	Datum
NIKI DE SAINT PHALLE	Residence	30 Sep 2019
Niki de Saint Phalle aan zee	En Route	30 Sep 2019
SeeAllThis-	See All This	30 Sep 2019
3X LAATSTE KANS!	Spoor	30 Sep 2019
LAATSTE KANS!	Spoor	30 Sep 2019
Kunst & cultuur DIE BLIJFT HANGEN	Leven! Den Haag	30 Sep 2019
Joie de vivre	Happinez	30 Sep 2019
De kunst afkijken	Margriet Special	30 Sep 2019
NIKI DE SAINT PHALLE	See All This	30 Sep 2019
Kunstkalender Oktober 2019 – Millet, Velazquez & Monet	kunstvensters.com	01 Oct 2019
Beelden aan zee viert jubileum met Niki de Saint Phalle	nieuws.nl	04 Oct 2019
Niki de Saint Phalle Exhibition @ Beelden Aan Zee	www.thehagueonline.com	04 Oct 2019
Beelden aan zee viert jubileum met Niki de Saint Phalle	www.haarlemsdagblad.nl	04 Oct 2019
Beelden aan zee viert jubileum met Niki de Saint Phalle	www.leidschdagblad.nl	04 Oct 2019
Beelden aan zee viert jubileum met Niki de Saint Phalle	panorama.nl	04 Oct 2019
N R G Beelden aan zee viert jubileum met Niki de Saint Phalle - 04 oktober	www.nationalerecreatiegids.nl	04 Oct 2019
Niki's Nana's verhullen verdriet	AD Haagsche Courant ed. Den Haag	05 Oct 2019
Traumatische jeugd: Felle kleuren van Niki's Nana-beelden verhullen verdrie	www.ad.nl	06 Oct 2019
DANSENDE NANA'S OP SCHEVENINGEN	Telegraaf Amsterdam	07 Oct 2019
DANSENDE NANA'S OP SCHEVENINGEN	Telegraaf Landelijk	07 Oct 2019
Een leger vrije vrouwen in bont badpak – Niki de Saint Phalle in Beelden aa	kunst-hart.nl	07 Oct 2019
Opium Museum Tour: Beelden aan Zee in Scheveningen	www.nporadio4.nl	07 Oct 2019
De Nana's van Niki de Saint Phalle schuren tegen kitsch aan	www.parool.nl	08 Oct 2019
Stevige godinnen vieren de vrijheid	het Parool	08 Oct 2019
...een expo	Libelle	09 Oct 2019
Nana's van Niki de Saint Phalle aan Zee	dagblad070.nl	09 Oct 2019
Vrolijke Nana's dansen verdriet weg	Den Haag Centraal	10 Oct 2019
Nana, de oervrouw	Nederlands Dagblad	11 Oct 2019
Niki de Saint Phalle Joie de vivre met een rafelrand	Nederlands Dagblad	11 Oct 2019
Stevige godinnen vieren de vrijheid	Dagblad van het Noorden ed. Groningen	11 Oct 2019
Niki de Saint Phalle – Joie de vivre met een rafelrand	www.nd.nl	11 Oct 2019
Niki de Saint Phalles ode aan de vrouw	www.tableaumagazine.nl	11 Oct 2019
Lisa Sebestikova – museum Beelden aan Zee.	kunstblijfteenraadsel.nl	13 Oct 2019

#beeldenaanzee

Een greep uit onze posts op Instagram, volg [@museumbaz](#), en krijg een uniek kijkje achter de schermen!

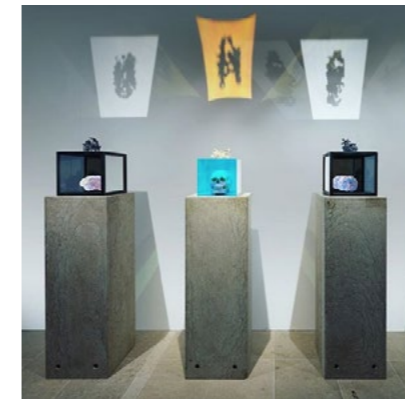
51 vind-ik-leuks Nina Goedegebure is doing a performance about Niki de Saint Phalle, inspired by her life and practice. #ossipzadkine

151 vind-ik-leuks Waiting for the snow to arrive. Photo: @ilsoovandijk #winterwonderland #scheveningen #sprookjesbeeldenaanzee

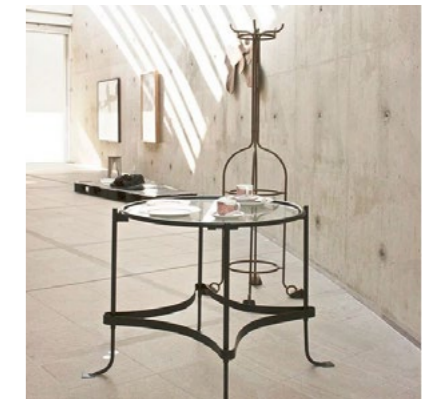
62 vind-ik-leuks We thank the participants of the BankGiro Loterij and the @bankgiroloterij for their support in 2018. #goedgeldgala

48 vind-ik-leuks artist Itamar Gilboa will give an artist talk together with neuroscientist Job van den Hurk. #artisttalk #wearepublic

53 vind-ik-leuks Experiment with different materials and create your own animal artwork! Are you joining? #workshop #getcreative

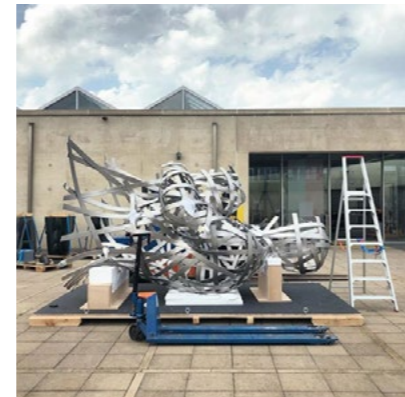
35 vind-ik-leuks Artist Talk with photographer Charlotte Dumas by dr. Hans Rooseboom, curator photography at the @rijksmuseum

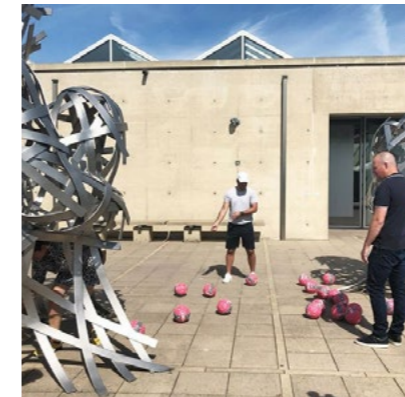
105 vind-ik-leuks work in progress #jaumeplensa #museumbeeldenaanzee #june22nd #art #modernart

71 vind-ik-leuks Did you notice the Carel Visser necklaces that our staff is wearing during the exhibition? #blingbling

92 vind-ik-leuks work in progress #jaumeplensa #museumbeeldenaanzee #june22nd #art #modernart

101 vind-ik-leuks Perfect weather to play outside! @rafaelvdvaart supporting his girlfriend @estavana #photoshoot @foryoumagazine!

71 vind-ik-leuks Official opening of Jaume Plensa & Itamar Gilboa. Body of Work #jaumeplensa #itamargilboa

85 vind-ik-leuks Momenteel zij wij bezig aan de opbouw van onze nieuwe tentoonstelling, Klaas Gubbels - Eindelijk weer aan Zee.

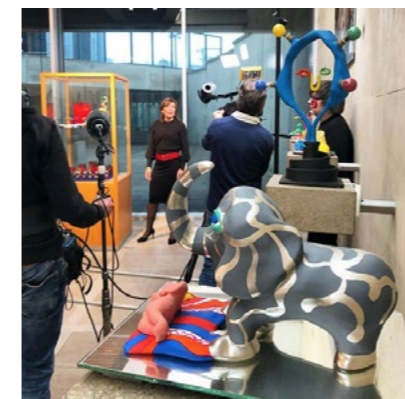
235 vind-ik-leuks We are ready for the opening of Klaas Gubbels. Eindelijk weer aan Zee. #klaasgubbels #beeldenaanzee

144 vind-ik-leuks Thank you for coming to the museum today @viviandslingerland! Soon you will see Niki's Nana's during @koffietijd.5uurlive

96 vind-ik-leuks FINAL WEEKEND of Jaume Plensa. Don't touch, caress! Photo by @gerritschreurs_photo_film #modernsculpture

50 vind-ik-leuks Met Nu te Zien op @hpo_2 neemt Cathelijne Broers je mee door de tentoonstelling Niki de Saint Phalle aan Zee.

88 vind-ik-leuks Look at our new sculpture at the entrance of the museum. An amazing work by @aukedevries #sculpture #modern

79 vind-ik-leuks A total of € 35,000 was raised for the 2020 blockbuster by The Loan Auction! #theloanauction

Sponsors

Veilingmeester Arno Verkade tijdens de 5e exclusieve bruikleenveiling

Lida Scholten met de Bazisten en Trude Hooykaas tijdens de oprichting van het LIDA Fonds

Vermelding Beelden aan Zee op de N440

Partner

BankGiro Loterij

Hoofdsponsors

AEGON

Collectiesponsors

Marguerite van Berckel

Dhr. R.W.A. Bionda

Lucette Bletz-Wezelaar

Musée Bourdelle

Sjuwke Brinkgreve-Kunst

Frans Haks en Johan Ambauw,

Rijksmuseum

Dhr. Lampe en Dhr. Plompen

Arnold Nieuwendam

Lien van Putten

Vereniging Rembrandt, Dhr. C.C. Mout

Frans en Truus van der Veld

Francesca Zijlstra

Life long learning sponsors

Gemeente Den Haag

(CultuurSchakel)

Stichting gezamenlijke projecten

Haagse Musea (CultuurMenu)

Debman Foundation

Stichting RCOAK – fonds voor ouderen

Bijzondere leerstoel

Universiteit Leiden

Fonds Scholten – Miltenburg

Fonds Peese Binkhorst – Hoffscholte

Geefkringen

Board of Trustees (11 leden)

LIDA Fonds (10 leden)

Vormidable Patronen (5 leden)

Sculpture Club (45 leden)

Sculpture Club Corporate (10 leden)

Gouden Vrienden (35 leden)

Vrienden (438 leden)

Algemene sponsoring

Gemeente Den Haag

Tentoonstellingssponsors

Carel Visser – Genesis

Prins Bernhard Cultuurfonds,

Stichting Retourschip, BorzoGallery,

The Mayor Gallery

Jaume Plensa – Do not Touch: Caress!
Den Haag / Ambassade Spanje,
Neumann en Vettin B.V., Stichting
Tuinen van Verwondering, Paviljoen de
Witte, Grand Hotel Amrâth Kurhaus,
Provast, Particuliere donateurs

Itamar Gilboa, Body of Work
Siemens Healthineers, Stratasys,
Anatomage Scannexus, Rigus
Zorggroep, Radboud UMC, Tel
Aviv University, AMRA, Particuliere
donateurs

Niki de Saint Phalle aan Zee
Turing Foundation, LIDA Fonds, VSB
Fonds, BNG Fonds, Gemeente Den
Haag, Paviljoen de Witte, BKS Parking,
Niki Charitable Art Foundation,
California.

Lisa Sebestikova – Forming Fluidity
Stichting Stokroos, Stichting Charlotte
van Pallandt Prijs

Klaas Gubbels - Eindelijk weer aan Zee
Particuliere donateurs

Adriaan Rees – The White Album
Gravin van Bylandt Stichting,
Stichting Stokroos, Pols Potten

BankGiroLoterij

AEGON

NCF
NIKI CHARITABLE ART FOUNDATION

Turing
Foundation

LIDA
FONDS

VSBfonds.
iedereen doet mee

BKS/PARKING

BNG
BANK

h.w. PARTIES
r.p. WEDDINGS
EVENTS

VREDE EN RECHT

Den Haag

EMBAJADA
DE ESPAÑA
EN LA HAYA

Cooperación
Española

GRAVIN VAN BYLANDT
STICHTING

PRO
VAST

stichting
stokroos

N&V NEUMANN & VETTIN B.V.

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS
Straver Fonds

RCOAK

KURHAUS

Verkorte Jaarrekening

Verslag van het Bestuur

Missie

Beelden aan Zee is het enige museum in Nederland dat zich exclusief richt op de moderne en hedendaagse, internationale beeldhouwkunst. Het is een particulier instituut dat zijn passie voor deze kunst discipline wil delen met een zo breed mogelijk publiek door middel van een aantrekkelijk en kwalitatief collectie- en presentatiebeleid en daarin wordt gesteund door fondsen, bedrijfsleven en andere subsidiënten. In een speciaal voor dit doel ontworpen gebouw, wonderschoon gelegen aan de Noordzee, gaan kunstgenot, éducation permanente en publieksvriendelijkheid samen in een missie die wordt uitgedragen door een omvangrijke groep van goed opgeleide vrijwilligers die onder leiding staat van een kleine professionele staf. In relatie tot dit streven organiseert het museum tal van andere culturele activiteiten waarmee het zich in het internationale klimaat van Den Haag een bijzondere plaats heeft verworven.

Doelstelling van de stichting

De stichting heeft ten doel het bevorderen van kunstkennis- en genot met betrekking tot de moderne en hedendaagse beeldhouwkunst, in het bijzonder door het exploiteren van het in Scheveningen (gemeente Den Haag) gevestigde museum Beelden aan Zee, en voorts al wat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken in samenwerking met de te Den Haag gevestigde stichtingen: Stichting De Onvoltooiden en Stichting Het Sculptuur Instituut.

Verslag van het Bestuur

Het Bestuur van Stichting Beelden aan Zee, gevestigd te Den Haag bestaat per 31 december 2018 uit de volgende leden:

- **Mr A. Ruys, voorzitter**
- **Ir. I.M. Kalisvaart MBA, penningmeester**
- **Drs. K. Doeksen-Kleykamp**
- **Mr. W.F.M. Remmerswaal**
- **Dr. P.C. Scholten**
- **E. Scholten**
- **C.Wynaendts-André de la Porte MA**

Mw. A.M.W. Scholten-Miltenburg is erelid van het bestuur Ir. J. Bomhoff is vaste adviseur van het bestuur op het gebied van gebouwbeheer en onderhoud.

Gedurende het boekjaar 2019 hebben er geen bestuurswisselingen plaatsgevonden.

Het bestuur heeft gedurende het boekjaar 2019 viermaal vergaderd op 20 januari, 23 april, 3 september en 21 november. De bestuursvergadering op 3 september vond plaats op het nieuwe hoofdkantoor van de Bankgiro Loterij. Bij die gelegenheid zijn ook de voorlopige verbouwingsplannen voor het vernieuwen en uitbreiden van de publieksruimten voor café, winkel en entreegebied gepresenteerd aan de directie van de BGL. Tijdens de reguliere bestuursvergaderingen zijn reguliere zaken als organisatie en exploitatie, onderhoud gebouw, artistiek beleid, geefkringen en sponsors, de kwartaalcijfers en jaarrekening breed aan bod gekomen. Daarnaast zijn zowel de financiële als andere bedrijfsmatige risico's uitgebreid de revue gepasseerd. Gezien de volle agenda heeft het bestuur haar eigen functioneren in 2019 niet geëvalueerd, maar zal dat doen in de eerste helft van 2020.

Naast de bestuursvergaderingen heeft er maandelijks een vergadering plaatsgevonden van de financiële/audit commissie waarin de maandcijfers versus begroting, de financiële vooruitblik, evenals lopende organisatorische zaken werden besproken. Deze vergaderingen werden bijgewoond door het voltallige managementteam, de financiële controller en de financiële/auditcommissie bestaande uit de voorzitter en penningmeester van het bestuur. De verslagen van deze bijeenkomsten werden verspreid naar alle bestuursleden. Naast de

auditcommissie kent het bestuur een gebouwcommissie waarin naast de vaste adviseur van het bestuur Joost Bomhoff, het hoofd bedrijfsvoering en de penningmeester zitting hebben. De gebouwcommissie is in 2019 vier keer bijeen gekomen.

De directie werd gedurende het verslagjaar wederom vervuld door prof. dr. Jan Teeuwisse als algemeen directeur. Het Management Team bestond naast de algemeen directeur uit drs. Emma van Proosdij (hoofd artistieke bedrijf en Jacqueliën van Schaik (hoofd bedrijfsvoering) en werd bijgestaan door Jaap-Jan Stapel als financiële controller.

Governance

De Code Cultural Governance wordt zoveel mogelijk toegepast. Voor Stichting Museum Beelden aan Zee wordt het Bestuursmodel gehanteerd. Binnen de (personele) mogelijkheden van het museum bestaat er naar het oordeel van het bestuur een afdoend systeem van interne controle en functiescheiding.

Verslag over de gang van zaken in 2019

Na de positieve resultaten van 2016, 2017 en 2018 heeft ook in het 25ste jubileumjaar 2019 de Stichting Beelden aan Zee een positief financieel resultaat behaald, in dit geval van meer dan €30.000, exclusief de aanzienlijke beleggingsresultaten die werden geboekt in de moederstichting De Onvoltooiden, en een record bezoekersaantal van meer dan 130.000 ontvangen. Dit is exclusief de grote aantallen bezoekers van onze buitenbeelden op de boulevard, wellicht de meest gefotografeerde plek aan de Haagse kustlijn. Stichting Beelden aan Zee heeft daarmee wederom bijgedragen aan het verder versterken van het vermogen van De Onvoltooiden dat ruim €2,6 miljoen bedraagt.

Het jubileumjaar is luister bijgezet door een ambitieus en relatief kostbaar tentoonstellingsprogramma met als klap op de vuurpijl de Niki Saint Phalle tentoonstelling, die in de periode oktober 2019 tot maart 2020 meer dan 80.000 bezoekers heeft getrokken, waarvan 35.000 in 2020. Gedurende de eerste maanden van 2019 heeft ook de Zadkine tentoonstelling met een flink aantal bezoekers daaraan bijgedragen. De bestending van het beleid om tenminste één grote breed publiekstrekkende tentoonstelling per jaar te organiseren, heeft weliswaar gezorgd voor een record aantal bezoekers, maar betrekkelijk weinig bijgedragen aan het resultaat. Dit is vooral veroorzaakt doordat wederom de vaste geefkringen enigszins zijn achtergebleven bij de ambitie en er aanzienlijk minder fondsen ter dekking van de tentoonstellingskosten zijn gegenereerd dan begroot. Wel is ter gelegenheid van het jubileumjaar het LIDA fonds succesvol gelanceerd met 10 deelnemers die zich ieder verplichten 5 jaar €5.000 of €10.000 per jaar bij te dragen ten behoeve van de dekking van de kosten van

de jaarlijkse blockbuster tentoonstelling. Daarnaast zijn aanzienlijk hogere marges per bezoeker uit café, winkel en entreegebied gerealiseerd in 2019. De risico's in verband met de relatieve hoge kosten van deze tentoonstellingen moeten in de toekomst nog beter worden beheerst door een nog strakkere projectmatige aanpak.

Naast strikte beheersing van onze operationele lasten, waarvan personeelslasten het leeuwendeel uitmaken, willen we de komende jaren investeren in een verdere verduurzaming van ons gebouw en verbetering en uitbreiding van onze publieksvoorzieningen. De sterke toename in onze bezoekersaantallen vragen een stevige aanpak van onze publieksruimten en ook een bescheiden inzet op drukke dagen van inhuurpersoneel voor het café en winkel. We kunnen niet verwachten van onze circa 150 partners (vrijwilligers) de enorme bezoekersaantallen gedurende die dagen adequate te kunnen bedienen.

Inmiddels is het voorlopig ontwerp van architect Benthem & Crouwel in samenspraak met de oorspronkelijke architect van ons museum, Wim Quist, afgerond en is een gedetailleerde raming van de kosten gemaakt, die sluit op een kleine €3,0 miljoen. Een aparte fundraisingcampagne zal binnenkort worden gestart en als voorlopig startdatum wordt najaar 2021 voorzien.

Op de valreep van het afronden van dit jaarverslag is de wereld getroffen door de coronacrisis. Het bestuur en management team hebben per begin maart maatregelen getroffen, zoals aanpassing van ons geplande tentoonstellingsprogramma, reductie van de operationele lasten, mede door een beroep te doen op de NOW regeling van de overheid, en een aangepast communicatiebeleid om de schade te beperken. Wel zal vanwege de sluiting van tenminste 3 maanden en waarschijnlijke aanpassingen in het toegangsbeleid daarna een sterke reductie in bezoekersinkomsten leiden tot een bescheiden verlies in 2020. Redelijkerwijs kan worden verwacht dat er een aanspraak op ons vermogen van €1 tot 2 ton, exclusief beleggingsresultaten, zal worden gemaakt. Daarbij gaan we ervan uit dat het museum bovenop de al 36.500 ontvangen bezoekers nog een additionele 31.000 bezoekers trekt gedurende de rest van het jaar, zijnde 50% van het geprognosticeerde aantal voor juni t/m/ december.

Het bestuur dankt directie, staf, partners (vrijwilligers) en sponsors voor hun inspanningen en bijdragen in het afgelopen jaar en wenst hen veel succes met de lopende uitdagingen.

Den Haag, 20 april 2020

Namens het bestuur
Mr. A. Ruys, Voorzitter
Ir. I.M. Kalisvaart MBA, Penningmeester

Financiën

Voor de toelichting op de balans en staat van baten en lasten verwijzen wij u graag naar onze website www.beeldenaanzee.nl

Balans Stichting de Onvoltooide*

	31 december 2019	31 december 2018
	Euro	Euro
ACTIVA		
Vaste activa	2	2
Vlottende activa	771.027	657.350
Effecten	1.303.238	1.143.461
Liquide middelen	639.072	603.065
Totaal activa	2.713.339	2.403.878
PASSIVA		
Algemene reserve	2.278.811	1.980.380
Bestemmingsreserve	384.965	375.102
Totaal eigen vermogen	2.663.776	2.355.482
Vlottende passiva	49.563	48.396
Totaal passiva	2.713.339	2.403.878

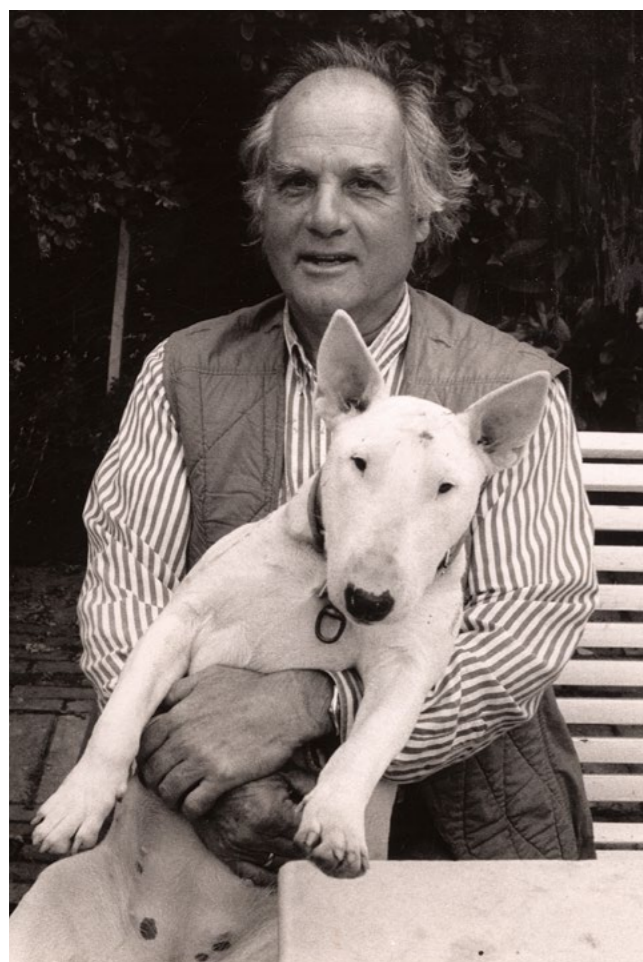
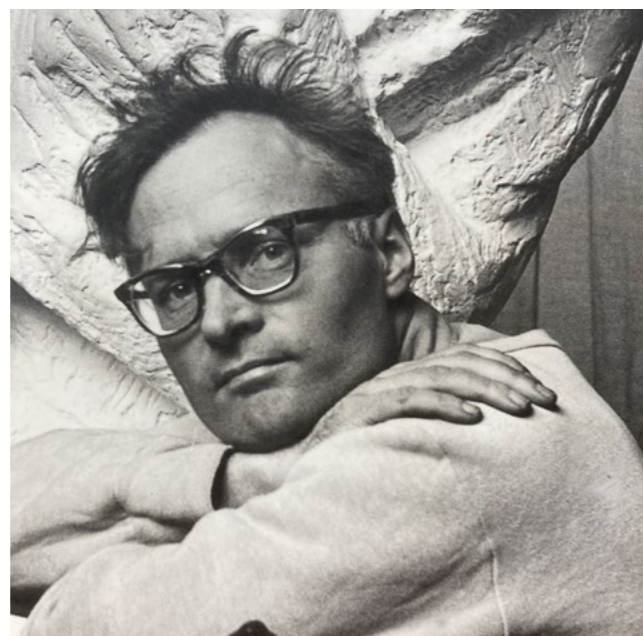
*Stichting de Onvoltooide is de moederstichting van Stichting Museum Beelden aan Zee en Stichting Sculptuur Instituut.

Balans museum Beelden aan Zee

ACTIVA		
Vaste activa	37.011	36.724
Vlottende activa	803.286	625.997
Liquide middelen	447.276	461.545
Totaal activa	1.287.573	1.124.266
PASSIVA		
Algemene reserve	0	0
Bestemmingfonds Collectie aankopen Bank Giro Loterij	235.270	200.000
Bestemmingsreserve tentoonstellingen	0	0
Totaal eigen vermogen	235.270	200.000
Voorzieningen en langlopende schulden	5.000	11.000
Vlottende passiva	1.047.303	913.266
Totaal passiva	1.287.573	1.124.266

Met de klok mee: Adriaan Rees, Itamar Gilboa, Maura Biava, Jaime Plensa

Met de klok mee: Niki de Saint Phalle, Quentley Barbara en Lisa Sebestikova, Piet Esser, Klaas Gubbels, Carel Visser

Financiën

Staat van baten en lasten over 2019

	Realisatie 2019	Budget 2019	Realisatie 2018
	Euro	Euro	Euro
BATEN			
Subsidies en sponsorbijdragen	360.928	564.000	391.885
Giften	430.575	428.000	397.591
Entreegelden	1.271.714	887.000	741.583
Omzet winkel en café	749.325	451.000	425.281
Overige baten	158.415	125.000	285.805
Totaal baten	2.970.957	2.455.000	2.242.145
LASTEN			
Personeelskosten*	858.720	753.000	752.665
Tentoonstellingskosten	942.507	726.000	461.131
Kostprijsverkopen entree, winkel en café	411.071	305.000	290.040
Afschrijvingen	16.669	20.000	16.641
Financiële lasten	-228	-	3.351
Overige lasten	704.890	684.000	467.179
Totaal lasten	2.933.629	2.488.000	1.991.007
Resultaat voor verdeling	37.328	-33.000	251.138
Bestemming van het exploitatiesaldo	-	-	-
Vrijval bestemmingsfonds tentoonstellingen	-	-	-37.890
Dotatie bestemmingsfonds collectie aankopen	-35.270	-	-
Verrekeningresultaat Stichting de Onvoltooide	-2.058	33.000	-213.248
Resultaat na verdeling	0	0	0

* Per jaareinde 2019 waren 10.3 FTE in dienst (13 werknemers).

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders ontvingen geen bezoldiging

DEN AAN ZEE

museum Beelden aan Zee

Harteveltstraat 1
2586 EL Den Haag
+31 (0)70 358 58 57

www.beeldenaanee.nl

BankGiroLoterij

AEGON
Transform Tomorrow